

CSALÁDNAPOK, 2013

Derűvel
a jövőbe

DERŰVEL A JÖVŐBE

Családnapok, 2013

Családok a Családért Egyesület
Óbudavár, 2013

Készítették:

Oszoli Dénes és Márti, Mészáros Zoltán és Zsuzsa,
Tirczka Imre és Zsófia, Fleischer Zoltán és Andrea,
ifj. Endrédy István és Orsolya, Kaposi László és Andrea,
Endrédy István és Cecília, Nádudvari András és Rita,
Pap Csaba és Klári, Papp Ármin és Gabi, Lőw Péter és Helga,
Komáromi Ferenc és Mari, Gertrud-Mária Erhardt nővér

Lektorálták:

Schumiczky Ildikó, Czigányik Zsolt és Anna,
Komáromi Mária, Bodó Márton és Rita, Varga Erika,
Lőw Péter és Helga, Gódány Róbert és Rita

Címlapfotó:

Molnár-Fleischer Orsolya

Szerkesztette:

Fleischer Zoltán és Andrea

ISBN 978-963-88469-8-3

Kiadja a Családok a Családért Egyesület
8272 Óbudavár, Kistelek u. 2.

www.schoenstatt.hu • iroda@schoenstatt.hu

Felelős kiadó: az Egyesület elnöke

Nyomdai előkészítés: Palásthy Bt. • www.PalasthyBt.hu

Nyomás: Vereg Nyomda • www.vereg.hu

Felelős vezető: Bernwallner Viktor

Tartalomjegyzék

Derűvel a jövőbe!	5
Káosz a világban: az otthon a biztos pont	11
Vitatkozunk velük és imádkozunk értük	15
Bízzál, menni fog!.....	19
A szeretet erősebb	25
Itt vagyok, engem küldj!	33
Kulcsot kaptunk a szentélyhez	39
Tiszteld atyádat és anyádat! Öregeink gondozása.....	45
Munka, otthon, lélekápolás	49
Imádság	55
Ketten egy ütemben	61
A Szűzanyával meglepő eredményességre jutunk	67
Derűvel a jövőbe!	73

Derűvel a jövőbe!

Sokszor halljuk, hogy válság van. Pénzügyi, erkölcsi, demográfiai és így tovább. Sok a baj. Az emberek szívesen és hosszan panaszkodnak és elvárják másoktól is az aggódó, savanyú ábrázatot. Van, aki hozzáteszi, hogy régen jobb volt. Most rossz irányba mennek a dolgok. És mi jöhet még ezután? Meddig tornyosulhatnak még a terhek, mi az, amit még kibír egy ember? És valóban, kinek ne lenne a környezetében olyan ember, aki belefáradt, aki feladta és elmenekült, vagy reménytelenül beleragadt a kedélytelenségbe, az erőtlenségbe, a testi-lelki betegségbe? Még ha ez ritka is, ilyen hírek hallatán az emberek bizalmát kikezdi a kételyek, és megjelenik a jövőtől való félelem. Így a gyermekvállalás kérdésénél gyakran a „miből tudnám felnevelni?” sablonos elutasítás a válasz.

A bölcsek szerint „aki fát ültet, az bízik a jövőben”, vagy másképp: „aki fát ültet, a jövőt építi”. Isten csodálatos világot teremtett, sok fával és sok élőlénnel. Ő igazán bízik a jövőben. Bennünk, emberekben is bízik, hisz különleges képességekkel ruházott fel, hogy munkatársai legyünk a teremtésben, a jövő építésében. Isten nemcsak a saját gyönyörűségére alkotta a világot, hanem értünk is, a mi örömeinkre. A szívünkbe ültette a vágyat az öröm iránt. Szabadságot és hatalmat is adott, hogy szemlélve alkotásait, kiegészítsük azokat a magunk alkotásaival, a magunk örömeire.

Egy óvodában egyszer egy kislány a mosdóban kifolyatta a padlóra a vizet, és ráállva a szappanra, elkezdett csúszkálni nagy kacagások közepette. Ebben rögtön több követője is támadt. A vidám visongásra persze az óvónő is csak előkerült. Mikor számon kérte a kislányon, hogy miért csinálta ezt, az így válaszolt: „hát, nem volt még ma semmi örömöm”.

Isten, a történelem ura, szeretetből alkotta meg a világot. A kezdetektől a jelenig, és ura a jövőnek is. Jézus által a Teremtőt

mint szerető Atyát ismerjük meg, az Ő országát akarjuk építeni, a szeretet civilizációját. Ez a küldetés a jövőnk, ebben akarjuk kialakítani az otthonunkat. Jézusban új látásmódot sajátítunk el, megtanuljuk meglátni az eseményekben, a dolgok mögött Isten gondviselő szeretetét. Mint az emmauszi tanítványok, akik ettől a találkozástól teljesen felvillanyozódtak, pedig már későre járt. Felkerekedtek, hogy vigyék a jó hírt: „találkoztunk az Úrral, valóban feltámadt!”

„Derűvel a jövőbe!” – ez az éves jelmondatunk. Mária hív minket napról napra a háziszentélyünkbe, ahol találkozhatunk Jézussal. Családi körben adunk hálát a nap örömeiért, derűvel tekintünk egymásra, és bizalommal fogalmazzuk meg kéréseinket. Jézus ebben a „találkozásban” az Ő békéjével ajándékozta meg a szívünket. És az Ő békéje termékeny béke, benne megerősítő, gyógyító a pihenés, és gyümölcsöző, hatékony a munka, a tanulás. Isten országa természetfeletti, hatalmas mű. Mégis rejtetten, a meghitt háziszentélyek családi derűjében épül, láthatatlan, apró lelki események által. Isten a teremtettségben is ilyen rejtetten „dolgozik”, az óriási fák növekedése sem érzékelhető, pedig napról napra, kis mértékben ugyan, de folyamatosan megy végbe.

A jó légkörért lehet tenni is valamit! Tudatosan lemondunk a tagadás, a negatívum élvezetéről, mert ez olyan élvezet, amelyben a démonoknak része van. Pl. keresztény közösségben panaszkodnak: „Jaj, de rossz a mai világ! És a mai fiatalok...! A pap pedig, micsoda szégyen, a földön ülve misézik...!”

Ezt lehet élvezni! Ez veszélyes, mert nagyon hasonlít az ördögök légköréhez. A panaszkodás után jön a kétségbeesés. Az újságok első sorban a negatívumokat hozzák le. Mi viszont igyekszünk a másik oldalról jó légkört létrehozni. Ez munka! A fő tevékenység a saját szívünkre irányul.

1. Gondoskodjunk a jó légkörről, akkor nem jelenik meg az elbátorlalanodás, és a kétségbeesés. Ha valaki csak a nehézségekről, hibákról beszél, akkor az olyan, mintha könyvet akarna írni Budapestről, és csak a szennyvízcsatornákról írna. 100 képet mellékel a csatornákról,

és azt mondja: ez Budapest! Bocsánat, de ez így nincs rendben. Nevezzük néven a dolgokat, de ne bátortalanodjunk el!

2. Vegyük észre a pozitív dolgokat! Ez a Szentlélek adománya. Az öröm adománya. Egyáltalán nem egyszerű, mert az áteredő bűn következményei terhelnek bennünket. Természetesen nem mondhatok jót arra, ami nem az, amit magam sem hiszek, de a jóról fontos beszélni, mert annak nagyon nagy ereje van! (Tilman Beller)

Josef Kentenich atya így buzdította híveit: „Elég a panaszkodásból, hogy a világ nagy problémáit nem tudjuk megoldani! Óázist kell teremteni ott, ahol vagyunk. Erre mindenki képes!” ... „Még csak jó kereszténynek sem mondható, aki nem derűs.” A dachau koncentrációs táborra többek között így emlékezett vissza: „Nem volt más gondunk, mint hogy gondtalanok legyünk... Keveset ettünk, de azt jó hangulatban. Ilyenkor hülyéskedtünk.”

Placid atya és fogolytársai a szovjet Gulágon a hasonlóan embertelen körülményeket úgy tudták túlélni, hogy „örölimpiát” tartottak esténként a barakkban. Az nyert, aki több dolgot tudott felsorolni, aminek aznap örülhetett. Kezdetben alig találtak ilyet, de később 20 alatt már nem lehetett „dobogós helyet” szerezni, pedig a helyzetük nem lett jobb.

A haldokló boldog II. János Pál pápa arra kérte az évek óta mellette dolgozó lengyel nővéreket, hogy ne ontsanak könnyeket érte. „Derűs vagyok, legyetek azok ti is!” Azzal, hogy bátran és derűvel nézett szembe az elmúlással, példát és vigasztalást adott az időseknek, szenvedőknek és mindazoknak, akik kilátástalan nehézségekkel küzdenek.

Derűvel a jövőbe! „A világ megújítása annyi, mint a személyiségem megújítása.” Ha én derűsebb leszek, akkor derűsebben látom a világot. Így ugyanaz a világ derűsebbé válik számomra. Miért ne adnám át új tapasztalatomat másoknak is?! És hogyan tehetném ezt másképp, mint derűvel?

Derűvel a jövőbe! Nem tudjuk, mit hoz a jövő, de azt igen, hogy „a jövő ma kezdődik el”. Ha azt akarom, hogy a mai napom derűs legyen, legjobb, ha derűsen indítom. Ehhez persze időben kell ébrednem és felkelnem, mert a reggeli időhiány

kapkodáshoz, bosszankodáshoz vezet, ami akadály a derűs, jó légkörnek. A közmondás szerint „ki mint veti ágyát, úgy alussza álmát”. Ha időben lefekszem, kipihenten ébredek. Ez fontos, mert „a fáradt ember nem tud szeretni”. Nagyvonalú megoldás, ha közös reggeli imára is tervezünk időt. Ez vésztartaléknak is jó, ha valami váratlan feladat jelentkezne még indulás előtt. Ilyenkor a tervezett imát az autóban mondhatjuk el.

A humorérzék nehéz helyzetekben is hatékony segítség lehet. Ez készség, tehát fejleszthető! Egy jó poén fel tudja dobni a beszélgetést, hatásos fegyver lehet a nyomott hangulat ellen. Persze vigyázni kell, hogy ne akkor viccelődjünk, amikor a bánat és a részvét ideje van. Az se szerencsés, ha másokon élcelődünk. Senki sem szeret céltábla lenni, és könnyen sértődés lehet a vége. Az öniróniából viszont nem lehet baj. Gyökössy Endrének van egy „boldogmondása”, amely így hangzik: „Boldogok, akik nevetni tudnak önmagukon, mert nem lesz vége a szórakozásuknak”.

A vidámságnak, a szórakozásnak az egyházi évben is megvan a maga kijelölt helye, ez a farsangi időszak: vízkeresztől hamvazószerdáig. Régen ebben az időszakban a táncos mulatások a párvalasztást voltak hivatottak segíteni. Sok eljegyzés történt ekkor, de a lakodalom sem volt ritka, hisz a nagybőjti időben erre már nem volt lehetőség. Ma a farsangnak ez a szerepe háttérbe szorult, viszont a tánc és a jelmezek vidámsága továbbra is jól ellensúlyozzák a tél okozta komorságot. Persze otthon magunk is rendezhetünk jelmezes bulit. Az egyik családban például úgy hívták meg a rokonokat a gyermekük januári születési zsúrájára, hogy mindenki jöjjön jelmezben. A kicsiktől a nagyszülőkig egytől egyig mindenki komolyan vette a dolgot, és egy igazán vidám este kerekedett belőle, amit fényképeken is megörökítettek. Ha évek múltával elveszik majd ezeket a képeket, a derű ismét megjelenik az arcukon.

Aki a kedvezőtlen körülmények ellenére is derűs, az erőt sugároz, terhelhető, hisz nem esik kétségbe a feladatok láttán. Fordítva pedig, ha valaki nem akarja, hogy terheljék, akkor elkezd panaszkodni, és így aránytalanná válhat a munkameg-

osztás. Meg kell tanulnunk azonban derűsen nemet mondani, ha túl akarnak terhelni bennünket: „Ugye nem gondolod, hogy azért, mert vidám vagyok, mások helyett fogok dolgozni?!” A családban is törekedjünk a munkamegosztásra! Ez nemcsak a férj és feleség között fontos, hanem a gyerekeket is vonjuk be a közös teendőkbe.

Imádság: Istenem, adj nekem derűt és nyugalmat, hogy békével fogadjam mindazt, amin úgysem változtathatok! Adj bátorságot, hogy változtassak azon, aminek megváltoztatására képes vagyok! És adj bölcsességet, hogy mindig felismerjem a kettő közti különbséget!

Házi feladat házastársi beszélgetéshez: Megismerkedés-tek idején melyek voltak azok a vidám pillanatok, amelyekre mindketten szívesen emlékeztek vissza?

Káosz a világban: az otthon a biztos pont

„Ha az »otthon-ösztön«, az ember őösztöne nem kap sem evilági, sem túlvilági kielégülést és választ, növekszik a félelem.” (Kentenich atya: *Dass neue Menschen werden*, 1951, 168-173. o.)

Amikor reggel elmegyünk otthonról, amikor a munkahe-lyünkön vagyunk, amikor a gyerekünket iskolába visszük, amikor vásárolunk és ügyet intézünk, akkor megtapasztaljuk, hogy zűrzavar vesz minket körül. Káosz uralkodik az otthonunk falain kívül. Ez a káosz pedig elsősorban az emberekben van, belőlük táplálkozik és árad ki a környezetünkbe. Azért, mert otthontalanokká váltak. Nagyrésztük már egyszülős családokban nőtt fel, hit nélkül. Soha nem tapasztalta meg az otthon biztonságát. Nem volt honnan példát merítenie a saját otthonának megteremtéséhez. Esetleg nem volt olyan ember, akinek az életében ő lett volna az első, mert a vele élő szülő éppen párt keresett, az új társával foglalkozott, az új gyermekét várta az új családjába.

Kentenich atya ezt mondja a mai kor otthontalan emberéről: „A hontalan ember hasonlít az utcán eldobott gyufához, melyre minden járókelő rátaposhat.” (*Dass neue Menschen werden*, 1951, 168-173. o.)

Az ilyen embereket könnyű befolyásolni, könnyű őket rossz hírekkel folyamatosan félelemben tartani. Az az ember, aki fél, gyorsan elhiszi, hogy megvásárolhatja a biztonságot fogyasztási cikkekkel, vagy elnyomhatja hiány- és bizonytalanságérzését különböző „pótszerekkel”: játékszenvedéllyel, itallal, droggal, munkamániával stb. Hogyan tudna ő derűvel tekinteni a jövőbe?!

Nekünk, akik családi otthonunkat a hitünk segítségével alakítjuk, jó újra meg újra hazatérni, becsukni magunk mögött az ajtót, megpihenni a magunk által kialakított légkörben, sze-

retteink körében. S ha a házunkban a Szűzanya is jelen van a háziszentélyben, még nagyobb a különbség a külső és a belső világ között. Ilyen otthonban, ilyen légkörben könnyebb felvértezni magunkat a külvilág megpróbáltatásaival szemben, könnyebb szeretettel gondolnunk a káosztól szenvedő embertársainkra, és derűvel tekinteni a jövőbe.

Othonunk fizikai valósága – hogy családi házunk vagy lakásunk van-e, avagy albérletben lakunk –, befolyásolja lehetőségeinket annyiban, hogy mekkora területet tudunk megtölteni a saját magunk választotta légkörrel. Mindenképpen miénk a jog, hogy eldöntsük, mivel töltjük meg a rendelkezésünkre álló teret, milyen szokásokat alakítunk ki, mit engedünk be az otthonunkba és mit nem. Kihasználjuk-e a lehetőséget, hogy jó hangulatban együtt töltsük az időnkét a családtagjainkkal? Imádkozunk, beszélgetünk, étkezünk, dolgozunk-e együtt? Van-e minden családtagnak lehetősége a saját szintjén beleadni a közösbe saját egyéniségét? Tudjuk-e biztosítani a testi otthonosság mellett a lelki otthonosságot is? Hiszen nekünk is, gyerekeinknek is a külső káoszban kell helytállnunk. Ezt akkor tudjuk legjobban megvalósítani, ha az otthonosságot magunkkal tudjuk vinni a lelkünkben. Ha a házastársak egymás között és a gyerekekkel együtt is meg tudják valósítani a lelki egymásban, egymással és egymásért való lét csodáját. Ha úgy tudjuk hordozni egymást minden pillanatban, mintha fizikailag is együtt lennénk. Ha foglalkoztat minket, mit csinál éppen a társunk, a gyerekün, mi aggasztja, minek örül, mi várja a mai napon. Ha imádkozunk egymásért, napjában többször is. Ha apró jelzéseket adunk egymásnak, amiből megérzi a társunk, hogy mellette vagyunk lélekben. Ha gyerekeink a lelkünk közepében maradnak akkor is, ha nincsenek valóságosan otthon. Ha meghallgatjuk őket, s ezért tudjuk, hogy mi történik éppen velük. Ha ők is érezhetik, hogy ránk mindig számíthatnak.

Szép példa erre egy édesapa karácsonyi ajándéka. Ez az apa készített egy imakönyvet, melyben a hét minden napjára jut négy oldal. Ezeken az oldalakon fényképek vannak egy-egy családtagról és egy érte írt ima. Lehetőleg a hétnek azon a

napján, amelyiken született. Minden családtag kapott egy ilyen imakönyvet, és így akinek kedve és ereje van hozzá, könnyedén felélesztheti magában a lelki kapcsolatot a másikkal. Persze ez a szülőknek megy a legjobban, de a testvérek is elő-elő veszik a családi imakönyvet.

Több családdal megesett az utóbbi időben, hogy elveszítette a családi házát és kénytelen volt albérletbe költözni. Biztosan nagy megrázkódtatás ez egy családnak. De több házaspártól hallottuk, hogy képesek voltak a szívükben megőrizni és egymás számára megélhetővé tenni az otthonosságot. Hogyan? A háziszentély az albérletben is működik. Ha el tudunk ott időzni, beszélgetni tudunk a napunkról, vagy csak csendben egymás mellett vagyunk és érezzük a köztünk jelenlévő Krisztust, biztosan megnyugszunk. Ha a gyerekeinkkel együtt tudunk imádkozni, ha ilyenkor lehetőséget adunk arra, hogy mindenki meséljen a napjáról, ha igyekszünk ráirányítani a figyelmünket arra, hogy mi volt a napban szép és mi volt esetleg nehéz, mit tudunk megköszönni, és mihez kell erőt kérnünk, ha mindezt vidáman, esetleg nagy nevetések közepette tesszük, érezhetjük, hogy nem is lehetne szebb otthonunk, mint az, ahol így együtt vagyunk. Felfedezzük, hogy Istennek terve van velünk, számít ránk. Ő küldte társunkat, gyermekeinket, hogy kézzelfoghatóan érezzük, mennyire szeret minket.

A félelem szülte káoszt kiszorítja szívünkben Isten személyes szeretete. Kitérül a szívünk mások számára, lehetőségünk nyílik arra, hogy ne csak magunkkal törődjünk.

„Az ember, aki arra törekszik, hogy számára az otthon lelki egymásban való létet jelentsen, nemcsak keresi az elrejtettséget és biztonságot, hanem kell, hogy ő is ezt adja a többieknek.” (Kentenich atya: *Dass neue Menschen werden*, 1951, 168-173. o.)

Mint hívó családnak, küldetésünk van. A káoszt megélő embertársaink számára felmutathatjuk az igazi otthonosságot. Megmutathatjuk, hogy lehet másképpen élni, mint ahogy azt a média és a divat közvetíti. Vannak olyan örömök, melyek nem pénzben és hatalomban mérhetőek. Nem a saját életmódunk kemény vitákban bemutatott felsőbbrendűsége lesz, ami

vágyat ébreszt, hanem az, hogy tudunk meghallgatni, tudunk mosolyogni, hogy derűsek vagyunk és szeretettel gondolunk a környezetünkben lévőkre. Tudunk megbocsátani, elviselni a bántást és lemondani a magunk fontosságáról. Előbb-utóbb a körülöttünk élők, a munkatársaink megkérdezik maguktól, esetleg tőlünk, hogy mitől vagyunk ilyen derűsek, mi ad nekünk erőt ehhez. Ekkor mesélhetünk arról, hogy a házastársunk az, aki lélekben a munkahelyünkön is velünk van, az ott-honunk az, ahol biztonságot és örömet élünk meg. Talán arra is adódik értelmes lehetőség, hogy a legfőbb okról, Isten személyes gondviselő szeretetéről beszéljünk.

Egy ismerős édesapa vezető beosztásba került egy olyan munkahelyen, ahol érezhető rosszindulattal fogadták. Kárörvendően lesték, hol hibázik, mikor törik bele a bicskája a hírhedten rosszul működő vállalat vezetésébe. Nagyon nehéz szívvel ment nap mint nap ilyen rossz szándékú, rosszindulatú emberek közé. A hangulatára is rossz hatással volt a helyzet. Tanácsot kért Tilmann atyától, aki azt javasolta, imádkozzon személy szerint minden egyes munkatársáért. Természetesen ez nem ment könnyen, de lassacskán, sokszor újrakezdve sikerült, és eredményt hozott a munkahelyi légkör javulásában.

Talán a „sok kicsi sokra megy” elv alapján sikerül a károszt megszelídíteni, a szeretet derűjét, rendjét ajándékozni, és ezáltal a körülöttünk élők is kedvet kapnak ahhoz, hogy életüket a mi példánk szerint alakítsák.

Vitatkozunk velük és imádkozunk értük

Képzeljétek el, hogy gyermeketeket hiába várjátok haza, felhívjátok, ígéretet kaptok, hogy félóra múlva itthon lesz, majd egész éjjel virrasztotok, mert nem érkezik meg, telefonját kikapcsolja, hogy ne is tudjátok elérni őt. Hajnalban előkerül rézszen, majd kivakarjátok a zuhany alól, ahol elaludt...

Sok szülő tapasztalja: egyik-másik gyermekével különösen megszenvedi a serdülőkort, ami akár a fiatal felnőttkorba is áthúzódik. A többi gyermek hozzájuk képest probléma nélkül felnő, de ezek a „fekete bárányok” felettébb próbára teszik szüleiket. A szülők sokszor értetlenül állnak, nem tudják, miért kapták ezt a „csapást”. Felmerül bennük: „Mit rontottunk el? Ugyanúgy szeretjük, mint a többi gyermekünket, mégis teljes csőd, mintha nem is neveltük volna”.

Központi kérdésünk: Hogyan maradhatunk szeretetkapcsolatban „nehéz” kamaszainkkal?

Itt nem a visszabeszélő, lázadó, szemtelen, provokatív, „normális” átlagkamaszokról, hanem a családot súlyos problémákkal megterhelő, sokszor a szülőkből szegényérzetet keltő gyermekekről beszélünk. Sorolhatnánk a történeteket környezetünkben, ahol a szülők pl. egy hétig semmit nem tudtak lányukról, vagy akik rájöttek, hogy fiuk rendszeres drogfogyasztó, vagy akik átélik újra és újra, hogy gyermekük félrevezeti őket, megszegi a megállapodásaikat, vagy ellopja testvérei és szülei pénzét, vagy összeköltözött a szerelmével, bukdácsol az iskolában, nem találja helyét a világban, vagy éppen semmit nem csinál egész nap, csak alszik stb. Tele vannak aggodalommal, mibe keveredik a „fekete bárány”. Tehetetlenségünkben megtapasztaljuk, hogy szükségünk van segítségre, újra és újra egymáshoz, a Szűzanyához, Istenhez fordulunk, bízunk, még hozzá derűvel tekintünk a jövőbe.

A „nehéz” gyerekek missziót töltenek be a családban. A Jóisten szól hozzánk: „Ne legyen olyan nagy mellényed! Tanulj meg többet imádkozni!” Egy ismerős családban nagyon szépen mentek a dolgok, mikor az egyik gyermek olyan útra tért, amit az egész család megdöbbenéssel vett tudomásul. Tilmann atya ekkor azt mondta a szülőknek: „Na, végre! Ezt vártam.” Miközben a szülők majd meghaltak a fájdalomtól, amit gyermekük okozott. Hosszú idő távlatából megértették, hogy akkor Tilmann atya mire gondolt. Gyermekük feljebb segítette őket egy lépcsőfokkal a szentség útján, hiszen rengeteget imádkoztak „megtévedt” gyermekükért.

Szent Ágoston: „Tedd meg, ami téled telik, a többit kolduld ki magadnak!”

Don Bosco szerint minden gyermekben van egy rés a jó számára. Ezt a rést sokszor nehéz megtalálni, de nem szabad feladni, újra és újra keresnünk kell valami jót minden gyermekünkben! Egy édesanya már nem tudott semmi jót találni gyerekében, mikor végre eszébe jutott, hogy Ő az egyetlen a családban, aki nem gombócban, kifordítva, hanem szépen kismítva, összepárosítva teszi a zokniját a szennyesbe. Ezt meg is dicsérte fiában, és a kapcsolatuk kezdett megváltozni... Mivel a „nehéz” gyerekek valójában a legtöbbször önbizalomhiányban, alacsony önértékelésben szenvednek, különösen fontos, hogy megtanuljuk nagynak látni őket.

Tilmann atya arra biztat, hogy tanuljunk gyerekeinktől (bármit, amiben jobb, mint mi), mert amikor a szülő tanul a gyerektől, az ifjú mindig növekedik.

Mit tegyünk, ha a kamasz helytelen dolgot tesz, vagy úgy látjuk, tévútra lépett?

Kentenich atya szerint csak a nevelt nevelő képes mélyreható változást előidézni a növendékében. Minden nehézség láttán először a saját életünkben keressük meg a problémás helyzet megfelelőjét, és ennek szokássá kell válnia. Például ha azt szeretnénk, hogy gyermekünk leszokjon a dohányzásról, megkeressük, mely területeken van a mi életünkben valamifajta függőség. Így tudunk egy hullámhosszra kerülni gyermekünkkel.

S azonos hullámhosszon jobban megértjük őt, könnyebben megtaláljuk a megfelelő szavakat.

Tilmann atya mondja, hogy az útmutatás, a nagyszívűség, és az irgalom a szívünkben egyaránt fontos, mert mi is gyengék vagyunk. Vannak dolgok, amikben nincs pardon, határozottnak kell lennünk, ezzel erőt adunk nekik. Harcoljunk a kamaszainkkal, mert az kitartásra neveli őket („Farkasokat kell nevelni, nem jó kutyákat”), vitatkozzunk, de csak fontos dolgokban! A kisebb botlásokat azonban elég egyszerűen észrevenni. Ne rendezzünk jelenetet! Tartsuk szem előtt, hogy az önállóság, a szabadság a célunk. Sokszor engedni kell: „Csinálja, ahogy tudja!” Legyen szabadsága, hogy megküzdjön magával, kínáljunk alternatívákat, hozassunk döntést vele! Ha a szülők mindig mindent megmondanak, az akadályoz! Sőt, a túlzott szülői törődés fojtó légkört teremt. (Főleg az anyák könnyen esnek túlzásba a kíváncsiság terén, mindent tudni akarnak.) Meg kell hagynunk a személyiség intimitását.

Bízzunk Berne! Újra és újra. Ha pl. azért aggódom, hogy rossz társasága van, biztassam Őt, hogy legyen Ő a vezető a csapatban!

Észreveszem, ha tévúton jár, de folyamatosan kifejezésre juttatom: „Veled vagyok. A Te oldaladon állok.” Így megmarad a jó kapcsolat, miközben mégis rámutatok, hogy mi a helytelen.

Nagy fájdalommal jár boldogtalannak látni gyermekünket. Nagyon erős kísértésünk van arra, hogy kétségbeessünk, keseregjünk, sőt, csak ezzel foglalkozzunk, és betemessen minket az aggodás, a rossz gondolatok. Ezt egyszerűen le kell állítani nagyon tudatosan. Ne felejtjük, Isten bízik bennünk, azért bízta ránk ezt a gyermeket is, mert mi tudjuk felnevelni Őt, senki más!

Gyermekeinkkel való nehézségeink alkalmat adnak arra, hogy házastársunkból erőt merítsünk. Ha ezt a helyzetet nem kesergésre használjuk, házasságunk megerősödhet. Egy édesanya azt gondolta, hogy jobban teszi, ha megpróbál egyedül „megküzdenni” fiával, aki folyamatosan átverte őket. Az aszszony meg akarta kímélni férjét a szomorúságtól és csalódások-

tól, ezért nem mert mindent elmondani az apának, aki amúgy is tele volt munkahelyi gondokkal. Nagyon sokszor leült beszélgetni fiával, aki mindig mindent megígért, aztán újra elkövette ugyanazokat a gátlásokat. Minden általa ismert eszközt bevetett a változás érdekében, de hiába. Néhány hónap múlva az asszony feladta, mindent elmondott férjének, aki meglepően bölcsen, tele empátiával reagált az eseményekre. Egy időre átvette a terhet feleségétől, majd miután az kicsit megerősödött, együtt kezdték hordozni fiukat. Az asszony új oldaláról ismerte meg férjét: egy-egy számára megoldhatatlannak látszó problémát az apa kreatívan megoldott. Megtapasztalták, hogy a közös fájdalom és a küzdelem összekovácsolja kettőjüket.

Családi összefogásra is vannak szép példák, mikor a „fekete bárányért” imádkoznak a testvérek, akár szülők irányítása nélkül is. A család összefogásából erő árad.

Egy család egyszer a Vértes-hegységben kirándult, mikor az egyik gyerek arra lett figyelmes, hogy valami füstöl. Odaszaladt, és látta, hogy ég az avar egy kb. 1 m átmérőjű köralakban. Mire a többiek odaértek, már 4 m volt a kör, hihetetlenül gyorsan terjedt. 2 liter vizük volt, ami semmire nem volt elég. Megpróbálták bekeríteni a tüzet, nagyobb lehullott faágakkal szétkotorták körben az avar, hogy ne tudjon annál tovább terjedni. Látták, hogy reménytelen a helyzet, ráadásul a szél is nagyon fúj, ezért hívták a tűzoltókat. Az egész család apraja-nagyja küzdött a lángokkal és a borzalmas füsttel. Fél óra múlva a tűzoltók telefonáltak érdeklődve, hogy sikerült-e eloltani a tüzet. Mondták, hogy nagyon nagy erőfeszítéssel körbekerítették, sikerült megfékezni a tüzet, de a szél miatt újra és újra fellobbannak a parázsló fahasabok. Két órát őrizték az 50 méter átmérőjű üszkösödő területet, nyelve a füstöt, taposva a fellobbanó lángokat, mire két tűzoltó megmászta a hegyet egy víztartállyal, halomba rakta a még parázsló fákat, és lepriccelte. A kör közepén egy üvegcserepet találtak, ami gyújtólencseként okozhatta a tüzet. A család megtapasztalta, hogy együtt mire képesek. Ha nem fognak össze, leég a Vértes.

Bízzál, menni fog!

Egy házaspár elment kirándulni. Már nagyok voltak a gyerekeik, így kettesben mentek, mint régen. Szép későtavaszi nap volt. Az autóból kiszállva vették a hátizsákokat, és elindultak a kitűzött cél felé. Nagyon jó kirándulás volt. Beszélgettek útközben, jól érezték magukat. Aztán elérkezett a visszafordulás ideje, és a férj egykettőre észrevette, hogy nincs a zsebében – ahová induláskor tette – a kocsikulcs. Visszamentek, keresték, izgatottan kutatták a füvet, a bokrok tövét. Nem találták. Egyre hosszabb szakaszokat néztek át fölfelé, majd lefelé, majd megint fölfelé, aztán újra lefelé. Közben nagyon imádkoztak mind a ketten. Később, az eseményekre visszaemlékezve csodálkoztak azon, hogy szokásuktól eltérően nem veszekedtek, hanem csendben imádkoztak és kutattak. Többször átvizsgáltak egy hosszú ösvényt a hegyen. Néha azt gondolták, nem érdemes tovább keresni, de azért újra elindultak és újra kutattak. Mígnem a feleség meglátta a kulcs megcsillanó fémrészét a fűben az ösvénytől kicsit távolabb. Nagy hálát éreztek, amiért a Jóisten meghallgatta imájukat.

Aztán ment minden otthon a maga útján tovább. A szokásos küszködések során a feleségnek sokszor eszébe jutott a kis csillanás a fűben, s azt súgta, mintha a Szűzanya súgta volna: „Bízzál, menni fog!” Sok megtorpanáson átsegítette ez az élmény.

Nem tudnánk bizalom nélkül létezni. Bizalom a Jóistenben, bizalom a társunkban, bizalom gyerekeinkben, bizalom a másik ember szavában. Ez mindennapjainkhoz tartozik. Időnként úgy érezzük, könnyebb, máskor nagyon nehéz.

Jó annak, aki mindig tud bízni, nem aggódik, bátran vállal nehézségeket, számítani tud másokra. Szárnyakat adó érzés, igazán erős adó tudat, ha érezzük, hogy bízunk bennünk. Hogyan lehet tenni valamit azért, hogy bizalmunk az Istenben, a házastársunkban erősödjön?

Kentenich atya azt mondja, hogy a bizalomhoz bátorság kell. „Tartsák eszükben, hogy hinni az isteni gondviselésben nemcsak gyermekséget jelent, hanem bátorságot is.” (Kentenich atya, On Monday Evenings 1., 70. old.)

A szentek életében és a Szentírásban számtalan példát találhatunk a bátorságra. Gondoljunk csak Ábrahámra, aki az ígéret földjére, ismeretlenbe indult az Isten szavára. Vagy gondoljunk Illés próféta és az özvegyasszony történetére, amikor nagy szárazság, éhezés idején Illés próféta a város szélén rózsét gyűjtögető özvegyasszonytól enni és inni kér. Az asszony utolsó marék lisztecskéjét készül megsütni magának és egyetlen fiának, hogy megegyék, mielőtt meghalnak. Ebből kér a próféta. (1Kir 17,10-16)

Az özvegyasszony az éhenhalásra volt felkészülve, semmi ennivalójuk nem volt. Mégis oda tudta adni az életet jelentő utolsó falatot Illés prófétának. Képes volt megtenni, amit a próféta kért. Nem önmagát féltette, hanem tette, amit kellett. Hányszor fontolgatunk, latolgatunk, és félelem miatt elmulasztunk megtenni valamit! Féltjük az életünket, s nem merjük megtenni, amit lelkiismeretünk sug. Így aztán bátorságunk hiányában nem is tudjuk igazán követni a Jóisten szavát.

Ezért neveljük bátorságra a gyerekeinket! Fontos, hogy mérész gyerekek legyenek, olyanok, akik mernek kockáztatni, hiszen az élet legnagyobb lépéseit megtenni, Isten szavát követni gyakran kockázatos dolog. Házasságra lépni, gyermekeket vállalni, munkahelyet váltani, új városba költözni mind-mind kockázatos vállalkozás, aminek nem látjuk a végét. Istenre hagyatkozva döntést hozni bátorsággal megy csak. Az apáknak van itt nagy feladatuk. Igazi apákra van szükségünk, akik nem másik anyák a gyermekek mellett, akik óvják kicsinyeiket, gondoskodnak róluk. Természetesen ez is feladatuk, de van valami olyasmi, amit csak ők tudnak megadni (mert az édesanyák jobban féltik a gyerekeket, meg a ruhát): a merészséget! Egy apával lehet igazán fára vagy sziklára mászni, folyóba ugrani, biciklizni hegyen-völgyön kifulladásig.

A felnőtteknek is kell egy kis nevelés. Hegyi kirándulások, izgalmas helyzetek a mi bátorságunkat is edzik. (Mindenki értse jól. Olyan helyzetekre gondolunk, melyeknek valójában nincs nagy kockázatuk, de mi mégis félünk tőlük. Hegymászás, vízitúra stb.) Nemcsak bátorságunkat, hanem kitartásunkat is edzik.

Néha elérkezik hozzánk is a mi Illés prófétánk, és az életet jelentő falatot kéri el. Amikor olyan helyzet áll elő, ami nem emberi döntésen múlik, hanem amikor mindent a Jóistentől várunk. De ilyen ritkán van.

Gyakrabban fordul elő, hogy apró kis bizalomra van szükségünk.

Bízni abban, hogy amit eddig elrontottunk, azt most majd jobban tudjuk. Bízni abban, hogy kettőnk kapcsolata jobb lesz, érdemes újrakezdeni. Folyamatos küzdelmünk, kínlódásaink, ismétlődő kudarcaink néha legyengítenek minket. Úgy érezzük, minden hiábavaló, erőnket veszítjük, és már-már feladjuk. Így érezhetünk, amikor gyerekeinknek ezerszer elmondtuk intéseinket, és semmi foganatját nem tapasztaljuk. Vagy újra és újra ugyanazokon a dolgokon összeveszünk a háztársunkkal. Mindig ugyanazzal bántjuk meg egymást, és mindig ugyanazokon a bosszantó tulajdonságokon gerjedünk haragra. Talán egészen értelmetlennek látjuk a küzdelmet, és szeretnénk abbahagyni, belefáradunk. Észre sem vesszük, amikor már nincs erőnk, hogy szeressünk. Egészen gyengének érezzük magunkat, és már csak a Szűzanyában bízhatunk, hogy segít újrakezdeni. Isten megengedi tehetetlenségünk megélését, hogy tudjunk benne bízni. Meg kell élnünk erőtlenségünket, hogy rászoruljunk az Ő erejére.

És ilyenkor, amikor úgy érezzük, hogy belefáradtunk a másikkal való életbe, Isten segítségével újra nekifogunk, és bízunk abban, hogy ezúttal sikerülni fog. Bízunk abban, hogy sikerül mindent jóra fordítani. Bízunk a társunk erejében, bízunk kettőnkben. „Akkor is bízunk egymásban, ha már bűnösökké váltunk egymással szemben. Akkor is bízom a társamban, ha már megcsalt. Újra és újra bízom benne. Ezáltal Istenhez leszünk

hasonlóvá. Isten megajándékoz bennünket ezzel a bizalommal. Újra és újra elfogad. Csinálhatunk, amit akarunk, mégis elfogad. Ha a másik korlátait, gyengéit érezzük, ha nehezünkre esik a másokban bízunk, akkor a Mennyei Atyára nézünk, és azt mondjuk: Benned bízom.” (Tilmann Beller atya, Óbudavár, 1998. december)

És bízunk abban, hogy az Atya a társunkat is úgy szereti, ahogy van. Akkor a jelszavunk: „MUK!” – megint újrakezdjük.

Úgy teszünk, mint az a házaspár, aki ment fel a hegyre, és le a hegyről, majd újra fel, és kezdte előlről az egészet. Keressük a társunkat és nem adjuk fel. Nem mondunk le arról, hogy szeretni tudjuk a társunkat. Követjük Pétert, aki már feladta, amikor nem tudott halat fogni. Akkor Jézus arra kérte, hogy még egyszer próbálja meg. Kezdje újra. Ne adja fel, hanem vegyen erőt magán, és kezdje újra. „Evezz a mélyre!” (Lk 5,1-11) Nem egy másik halász mondta ezt Péternek, hanem egy ács. Egy olyan ember, aki nem szakember. Egy „hozzá nem értő” szavát hallgatta meg Péter, és képes volt erőt venni magán, félretenni fáradtságát, és újra kievezni a tó közepére, a „mélyre”. Mekkora bizalom van ebben az utolsó evezésben!

Talán valakinek izzadtságzagúnak tűnik ez a „MUK” – megint újrakezdjük.

Ezért jó, ha nemcsak az erőlködést tartjuk meg magunknak, hanem tudatosan keressük az örömet a társunkban. Nem hagyjuk, hogy elfogyjon az öröm és csak a keserűség maradjon. Ezt be lehet gyakorolni. Tudatosan keresni a jó dolgokat és elzárkózni a rossz gondolatok elől.

Egy asszony Óbudaváron hallott valami ilyesmiről. Elhatározta, hogy nyit egy füzetet, amibe leírja, miért büszke aznap a férjére. Először eléggé nehéz volt, de aztán belejött. Egészen beleszeretett újra a férjébe.

Tilmann atya ezt írta Vértessaljai János halálakor:

„Mi a feladatunk? Az első: szenvedni. Pont. Ez az emberek között mindig így van: nincs kapcsolat szenvedés nélkül.”

A bizalom erőt ad. Ha egymásban bízunk, jobban mennek a dolgok. Ha egymásban bízunk, több erőnk lesz a társunkat szeretni akkor is, amikor nehéz.

A Szűzanyával kötött szeretetszövetségben mindig bízhatunk. Gondoljunk Kantenich atya döntésére, amikor nem vizsgálta meg magát újra, hanem vállalta a koncentrációs tábor: „Egy másik napon ismét volt egy vizsgálat. Engem már úgy tartottak számon, mint akinek mennie kell a koncentrációs táborba. A schönstatti atyák és nővérek mindent megtettek, hogy megváltoztathassák ezt a döntést. Sikertelenül, hogy az orvos hajlandó legyen újra megvizsgálni engem, ha én kérem őt erre. Beteget kellett volna jelentenem, s akkor ő ráírta volna a dokumentumomra, hogy alkalmatlan vagyok a táborra. Ez veszélyes dolog volt számomra. Miért volt veszélyes? Nézzék, meg kellett fontolnom, természetes eszközöket használjak-e fel, hogy megmeneküljek a koncentrációs táborból. Vissza kellett nyúlnom újra a szeretetszövetséghez. Én személy szerint rendíthetetlenül hittem a Szűzanyával kötött szeretetszövetségben. Ez valóság volt számomra, talán még jobban, mint ez a könyv az asztalon. Rendíthetetlen valóság. Látják, így gondoltam: komolyan kell venni a szeretetszövetséget és a Szűzanyát. Mit ígért Ő? Azt, hogy ha én teljesen rendelkezésére bocsátom magam, akkor Ő gondoskodni fog a műről (Schönstattról). Igen, akkor azt mondtam magamban: nem, nem akarok semmilyen természetes eszközt igénybe venni, használtam már eleget... Számomra ez belső biztonságot jelentett: nem, nem használok emberi segítséget többet. Menni akarok a koncentrációs táborba, mivel a feltétel az, hogy teljesen átadjam magamat... Most teljesen átadom magamat neki, egészen a halálig. Minden egyebet neki kell elvégeznie.” (On Monday Evenings 1., 76-77. old.)

Valaki az aktuális élethelyzetéről beszélt Óbudaváron. Nehéz helyzetben voltak. Így fogalmazott: „A bizalom iskoláját járjuk.” – Bizalom iskolája... Valóban nem könnyű. Tanulni kell, és ez csak a nehézségeken keresztül megy.

Ha nincs bennünk bizalom, akkor a félelem uralja a lelkünket. Félfelhetünk a változásoktól, egy újabb gyerektől.

Például a házastársi együttélét meg tudja keseríteni a gyerektől való félelem. Fiatal házások, akik a természetes családtervezéssel élnek, évekig tanulják a módszert. Minden gyerekekkel újabb tapasztalatot szereznek, de több év eltelhet azzal, hogy az asszony fél az újabb gyermektől, mert rettenetesen kimerültnek érzi magát. Ez a félelem gátja lehet a boldog együttélésnek.

Ha valakinek nehéz bízni az Istenben, gondoljon bele szépen a saját életébe. Tekintsen kicsit vissza különböző helyzetekre, idézze fel a megélt nehézségeket, amiken már túljutott. Mindenkinek fel kell fedeznie, mennyire segíti őt a Jóisten. Szép lenne minden családnak megírnia az Istennel kötött szövetségének a történetét. Ahogy a zsidók tették. Jó lenne venni egy szép füzetet, és leírni az életünk történetét, a házasságunk történetét. Mindazt, amit megéltünk. Leírni, hol, hogyan segített, vezetett minket az Isten. Nehézségek idején, amikor nehéz bízni abban, hogy valami jó kerekedik ki abból, amiben éppen vagyunk, a füzetet olvasgatva könnyebben megláthatjuk Isten gondviselő szeretetét, s így újra ki tudjuk mondani: „Bízom Benned, menni fog.”

A szeretet erősebb

Ahogy éljük az életünket, zajlanak az események, sok minden ér minket, és néha azt érezzük, hogy túl sok minden van, ami fáj: küzdelem a gyermekeinkkel, társunkkal, önmagunkkal, a múlt sebeivel, de fájnak a kudarcaink is, vagy a közeli házaspárok kapcsolatának válsága, elhunyt barátaink hiánya... Felmerül bennünk: miért engedi meg mindezt a Jóisten? Néha úgy érezzük, megbénít minket a sok fájdalom.

Mit kezdünk a fájdalmainkkal, mihez kezdünk a hiányainkkal, az életünk sebeivel?

Csaba testvér hiteles életpéldájára tekinthetünk: egész élete azt hirdeti, hogy a szeretet erősebb. Erősebb a bosszúnál, a gyűlöletnél. Így ír erről:

„Édesapám az 1956-os események után egy verse miatt hét évet kapott, amiből négy és felet leült. A börtönben bántalmazták, és mikor kijött, rá két hónapra meghalt. Gyerekkoromban sokszor úgy éreztem, hogy elvették tőlem édesapámat, és ezért bosszút kell álljak azokon, akik ezt tették. Aztán rájöttem, hogy nem egy személlyel van bajom, hanem egy rendszerrel. Idővel arra is rájöttem, hogy nem is a rendszerrel van bajom nekem, hanem az emberi tudatlansággal, a sötétséggel, butasággal. A sötétséggel nem kell harcolni, nem lehet azt kilapátolni, összetörni, hanem egyszerűen csak fényt, lángot kell gyújtani, bölcsességet kell az emberek szívébe ültetni. Akkor döntöttem el, hogy teológiára megyek.” „Nem az erőszak, a durvaság, a kegyetlenség a válasz az erőszakra, hanem a szeretet.”¹

Ez persze nem ment ilyen egyszerűen. Csaba testvér maga meséli a kezdetekről, hogy amikor egy mise előtt odahoztak hozzá egy kis árva cigánylányt, hogy gondoskodjon róla, megpróbálta máshová küldeni. Először nem akarta felvállalni ezt az ügyet. Ha a mise végén is itt lesz még a kislány – gondolta aztán –, kezd vele valamit. Ott volt.

1 devaigyerek.hu

A sebzettségeinkből, fájdalmainkból új élet fakadhat. Ahogy Tilmann atya mondta: „az életünk sebei szeretetté válnak”². Oka van annak, hogy miért engedte meg a Gondviselő a nehézségeket, veszteségeket, sebzettségeket. Ő ott áll minden esemény mögött. Ezek felhívások a nagyobb szeretetre, arra, hogy megszabaduljunk a magunk körül keringéstől. Azt kéri általuk a Jóisten: ajándékozd nekem a szeretet cselekedeteit, akkor is, ha fáj, ha nehéz, ha szíved szerint mást tennél! Légy hűséges Hozzám! Légy a munkatársam! Mintha a nehézség egy lépcső lenne, amit nekünk tett ide a Jóisten, és biztat: „gyere, fent találkozunk!”

Hosszú idő után elmerészkedtem fogorvoshoz. A vizsgálat közben a doktornő felfedezte, hogy az egyik fogam nagyon rossz állapotban van. Elkezdte kitisztítani, és közben folyton azt kérdezte, hogy fáj-e. Amikor már jó ideje dolgozott vele, hirtelen csillagokat láttam. A doktornő nagyon megörült, hogy fájdalmat érzek, s azt mondta: akkor még él ez a fogam.

Amikor nekünk fáj valami, az a szenvedésen túl jót is jelent: az a része él a szívünknek, ott tudunk növekedni. Úgy látjuk, hogy a Jóisten sokszor használja a fájdalmainkat az Ő céljai szerint. Eszünkbe jut Mózes, aki idegen környezetben, szülei nélkül nőtt fel, dühében megölt egy egyiptomi katonát. A terheltségei, a bűne megakadályozhatták volna, hogy nagy tetteket vigyen végbe, de mivel tudott bízni az Istenben, ki tudott jönni a nehéz helyzetből (és a pusztából is), és népe vezetője lett. Vagy Péter, aki háromszor tagadta meg Jézust, és nem volt mellette kereszthalálakor sem. Mégis, a fájdalmából növekedés fakadt, olyan sziklává vált, amelyre a feltámadt Úr rá merte bízni Egyházát.

Egy baráti házaspárnak volt két nagyon nehéz éve, olyan mély válság jelentkezett a kapcsolatukban, hogy legszívesebben szétköltöztek volna. De megtartotta őket a szilárd elhatározásuk, hogy a döntésük a másik mellett végérvényes, kitartanak egymás mellett akkor is, ha fáj. Küzdöttek a kapcsolatukért. Amikor már nem tudtak veszekedés nélkül beszélgetni, akkor

2 P. Tilmann Beller: *A családok atyja*, 38. oldal

elkezdtek közösen filmet nézni, és aztán a véleményüket megosztották egymással. A szeretetük erősebb volt a nehézségeknél. Keresték, hogyan tudnának újra jóban lenni. És készek voltak a kapcsolatukért áldozatot hozni. Keserves két évük volt. Megerősödve jöttek ki belőle, most sokkal jobb a kapcsolatuk, mint előtte volt. És sok házaspárnak tudnak segíteni.³

Nagy példa számunkra az az asszony, aki évekkal ezelőtt vesztette el a férjét. Kapcsolatban maradt a férjével, a gyerekekkel együtt is sokat beszélgetnek róla, nap mint nap igyekszik tudatosan figyelni erre. Így a mennycsászárbéli férj jelen van az életükben most is, az édesanya belső bizonyosság formájában érzi a segítségét, amikor tanácstalan. Az ő szeretetük erősebb lehet a halálnál.

Sok problémánk, nehézségünk a sebzettségünk, gyengeségeinkből fakad. Jézusra tekintünk, és látjuk, hogy az Ő sebéből élet fakadt, hogy szenvedése, kínlódása, a sebei elhozták számunkra a megváltást. Mit kezdhetünk mi a sebzettségünkkel?

Úgy tekintünk a keresztszerepekre, hogy tudjuk, nem véletlen, hogy a Gondviselő engedte ezeket, hogy valamit üzen általuk a Jóisten. Például Böjte Csaba apahiányából számos gyermekotthon fakadt, Kentenich atya pedig édesanya nélkül nevelkedett sokáig, és így nagyon mélyen megélhette azt, hogy Mária személyesen Anyja és Királynője.

Nem az a kérdés, hogy milyen sebzettségünk vannak, hanem hogy mit kezdünk velük. Nyitrai Tamás élete végén ezt így fogalmazta meg: „már nem azt kérdezem, hogy miért, hanem hogyan tovább”. Személyesünk, sebzettségünk sokszor kapuk lehetnek mások felé. Egy amerikai lelkész autóbalesetet szenvedett, melynek során többek között a lába olyan szinten roncsolódott, hogy egy speciális, csontnyújtó készüléket helyeztek fel rá, ami több mint egy évig rajta volt. Ez folyamatos fájdalommal járt. A férfi – bár vidám természetű volt – depresszióba esett, nem tudott kibékülni a helyzetével. A fordulat akkor következett be, mikor felismerte, hogy ezzel az élménnyel

³ Lásd *Oázis* 2013/1. (69.) szám, „Szakállas történet”

képes lett arra, hogy hasonló helyzetűeket vigasztaljon. Ez célt adott neki, értelmet adott az életének, és bár a lába továbbra is fájt, a hangulata jobb lett, sőt, sokaknak tudott segíteni.⁴ Valószínűleg az tud igazán vigasztalni, aki átélt hasonló szenvedést. Ha Isten megengedi az életünkben a nehézséget, megláthatjuk Őt mögötte: alakítani akar bennünket. Ezért nem a kiutat keressük, mint Jónás, hanem igyekszünk vállalni a helyzettel járó nehézséget, feladatot. (Kentenich atya gyakorolta gondolatban, hogy egy adott keresztet, szenvedést fel tudna-e vállalni jó szívvel. Ha nem, még dolgozott magán.)

Természetesen vannak jó, például pszichológiai módszerek, melyek segíthetnek sebzettségeink feldolgozásában, és ezeket érdemes lehet használni. Olyan eszközök lehetnek ezek, melyek segítségével tisztábban láthatjuk önmagunkat. A mai korban nagyon divatos, hogy analizáljuk a problémát, de sokszor itt meg is rekedünk. Pedig a probléma feltárása még kevés: a hangsúly a jelenen van, azon, hogy most mit teszek, hogy megszabadulok-e az önmagam körül keringéstől, és a másikra figyelek-e. Ez egy kis áldozat, de így válnak életünk sebei szeretetté (Tilman atya). Az a feladatunk, hogy a problémát feladattá formáljuk, és napról napra próbáljuk meg tettekre váltani.

Nem kell itt feltétlenül nagy dolgokra gondolni: annyit tesszünk, amennyit bírunk. Elég, ha kis dolgokban kezdjük el. Egy édesanya hallotta egy előadásban: meg lehet fogadni egy napra is, hogy nem kiabál, de úgy érezte, hogy neki még ez is sok, ezért azt határozta el, hogy csak aznap reggel nem veszekedik...

Kentenich atyától tanultuk, hogy az igazi erőforrásunk a szívünkben van, az alapján tesszük az igazán nagy dolgokat, a szívünk az, ami hosszú távon motivál. Az eszünkkel hozott döntések is serkentőleg hatnak, de igazán kitartóan azért tudunk küzdeni, ami a szívünkben van.

Egy asszonynak nagyon megterhelő munkahelye volt, az egyik kollégájától rengeteg sértést kapott. Törekedett rá, hogy

4 Bővebben lásd Don Piper: *90 perc a mennyországban* c. könyve.

megbocsásson neki, és az eszével ezt meg is tette, de érezte, hogy a szívében még mindig ott a harag, a düh. Érezte, hogy mérgezi őt ez az indulat, kereste, hogyan tudna tőle megszabadulni. A lelkipásztorja tanácsára elkezdett nap nap után áldást mondani erre a nehéz munkatársára, kérte az Istent, hogy a kolléga életében konkrétan milyen előrehaladások, jó dolgok történjenek. Először három napig tartott ez a nekibuzdulás, másodszorra már egy egész héten át tudott kitartóan imádkozni, és harmadszorra hosszan kitartott az áldás mondásában. Egy hónap után megváltozott valami a szívében: a fejben meghozott döntése, hogy megbocsát, és szeretni fog, leért a szívéig. A sebeket ne hagyjuk elgennyesedni, tisztítsuk ki őket!

A házasságunkban sokat tehetünk azért, hogy a szeretetünk legyen az erősebb. Feladatunk, hogy a társunkat beírjuk a szívéinkbe: „A szíven (szereteten) van a hangsúly” (Kentenich atya). Hogyan fogjunk hozzá? Teszteljünk magunkat, mennyire érzékeljük társunkat: egy kis papírra (akár ennek a lapnak a felső sarkára) írjunk három olyan dolgot, ami szerintünk most különösen fontos a társunknak, ami most mozgatja a szívét. Aztán mutassuk meg neki! Tudatosan építjük egymással a kapcsolatunkat, hogy teherbíró legyen, megerősítjük a szeretet-kapcsolatunkat. Fontos számomra, ami a társamnak fontos. Tudom, hogy mi mozgatja, miért dobban a szíve.

Egy feleség ingvasalás közben a férjére gondol, aki ezt hordani fogja, vagy főzés közben azokra, akiknek az ételt készíti. Így a házimunka nem csupán egy munka, hanem egyfajta kapcsolat a többiekkel. Férfiaknál elsődleges a feladatközösség, a közös munka élménye. Ebből építhető fel a szívközösség, ezt sok munkahelyen meg tapasztalhatjuk. Miért ne használhatnánk a feladatközösség éltető és megújító erejét? Mindezzel belevessük a társunkat a szívéinkbe, mint fa kérgebe a szerelmesek teszik. Ahogy telnek az évek, a fa növekszik, egyre nő a belevésett jelek száma is. Így kéne növekedni a szeretetünknek is az évek múlásával.

„Vésd fába bicskával neved,
Mely felfelé kúszva nő
Jobb az oltvány, mint a márvány,
Mert ez évgyűrűzik, nem mozdulatlan kő.”

(Cocteau verse, B. M. fordítása)

Akkor sem engedjük el a másikat, ha éppen nehéz a kapcsolat, amikor bosszant, idegesít. Schönstatt iskolájában tanultuk, hogy a nehézség felhívás a nagyobb szeretetre. Ilyenkor is elfogadjuk a társunkat, és az ezzel járó nehézségeinket a Jóistennek adjuk. Az egymás iránti szeretetünk erősebb.

Ne gondolkodjunk azon, hogy a másiknak mi mindent kellett volna tennie. Segíthet, ha egy kicsit eloldjuk magunkat a társunktól abban az értelemben, hogy nem várunk el tőle folyamatosan ezt meg azt, hanem egyszerűen azt képviseljük: a te oldaladon állok. S akkor jöhet bármi. És egyébként az idegeimre mész. És ezt is túl fogom élni (Tilman atya). Oldottan reagálok, állandóan a rendelkezésemre bocsátom magam. Mondhatjuk együtt Kentenich atyával: „Ezennel állandó rendelkezésekre bocsátom magam mindazzal együtt, ami vagyok és amim csak van: tudásomat és tudatlanságomat, tehetőségemet és tehetetlenségemet, de mindenekelőtt a szívemet.”

A nagylelkű ajándékozásban Jézus példáját követhetjük, aki karácsonykor pici babaként kiszolgáltatta magát az embereknek, és hasonló történik az Oltáriszentségben is: teljesen a rendelkezésünkre bocsátja magát, kiszolgáltatja magát nekünk, hisz a kezünkben foghatjuk a megtestesült Istent. Bőjte Csaba nagyon hitelesen képviseli Szent Ferenc nyomán:

„Uram, segíts meg, hogy törekedjem
nem arra, hogy megvigasztaljanak,
hanem hogy én vigasztaljak,
nem arra, hogy megértsenek,
hanem arra, hogy én megértssek,
nem arra, hogy szeressenek,
hanem hogy én szeressek.
Mert aki így ad, az kapni fog,
aki elveszíti magát, az talál.”

A Bibliában olvassuk: „Aki meg akarja menteni életét, *elveszíti azt*, de aki *elveszíti* énértem életét, megmenti azt!” (Lk 9,24) Csaba testvér sem azzal tölti az idejét, hogy pszichológushoz jár, hanem szolgálja a gyermekeket. Nem a saját életét akarja kifoltozni, de pont ezzel a saját életét is megoldja: végső soron a szeretet erősebb a problémájánál. Elveszíti életét, és így menti meg. Kentenich atya ehhez hasonlóan nem az árvaházi traumáit elemezgette, hanem élő, erős Mária kapcsolatot épített, és ehhez másokat is elvezetett. Nem a múltjára koncentrált, hanem arra, hogy valamit adjon, valamit építsen. És ezzel begyógyultak az ő sebei is és még nekünk is segített, pár nemzedékkel később.

Hasonló ez ahhoz, mint amikor egy vadvízi sportoló beborult a vízbe, és egy örvény újra meg újra lehúzta. A fiatalember erős volt, jó úszó, jó kondiban, védőfelszerelésben, de nem tudott kiszabadulni az örvényből. Végül az vetett véget a küzdelemnek, hogy a kimerültségtől elájult, és ekkor – hogy nem küzdött az ár ellen – a víz lehúzta, továbbvitte és kidobta. Amikor elengedjük a problémát: megoldjuk.

Tehát nem keressük, ki a hibás, hanem kérjük: „Engedd, hogy újra jóban legyünk!” Lehetséges, hogy a szeretetben egymásra találjunk, miközben a régi ügyeknek még időre van szükségük, míg rendbe jönnek.

Úgy kell szeretnünk, ahogyan az Atya szeret minket: mi is bűnösök vagyunk, de a Mennyei Atya mégis mindig megbocsát. Házastársunknak azt mondhatjuk: fáj, amit tettél, de továbbra is szeretlek és elfogadlak.

Egy férj a vállalkozásában rossz döntéseket hozott, és kezdett meginogni az üzlet. Sajnos nem beszélt erről feleségével, egyedül akarta megoldani a problémákat. De csak még nagyobb hibákat követett el. Amikor már a házuk, mindenük forogott kockán, végre megosztotta a feleségével a nehézségeit. A feleség szeretete erősebb volt, mint a csalódottsága, és immár ketten mentek szembe a készülő viharral. Végül csődbe jutott a férj vállalkozása, elúszott a házuk, mindenük. Most szegényen,

szívességi albérletben élnek, de a földinél biztosabb otthont találtak egymás szívében.⁵

Ha úgy tekintünk a sebzettségeinkre, hiányainkra, fájdalmainkra, mint kapukra, melyeken át a Jóisten akar egészen közel jönni hozzánk, ha tudjuk, hogy a szeretetünk erősebb, akkor derűvel tekinthetünk a jövőbe.

⁵ *Oázis* 2012/4. (68.) szám, „És jött a vihar”

Itt vagyok, engem küldj!

Izajás próféta meghívásának a történetét jól ismerjük a Szentírásból (Iz 6,1-13). Látomásában megjelent neki mennyei szeráfok kíséretében az Úr. Izajás mélyen átélte saját kicsinységét és tehetetlenségét, de ekkor az Úr angyala csípővassal paraszat vett az oltárról, és megérintette vele az ajkát, ezzel alkalmassá tette a prófétai szolgálatra. Aztán hallotta az Úr szavát: „Kit küldjek el? Ki megy el nekünk?” –, mire ő így felelt: „Itt vagyok, engem küldj!” (Iz 6,8) A próféta rendkívüli küldetést kapott: Isten szavát kell hirdetnie Izrael népének, vállalva még az üldöztetést is. Ezzel együtt rendkívüli kegyelemben részesült! A történet szép és méltóságteljes, de mit üzen nekünk 2700 év távlatából? Elsősorban azt, hogy a Mennyei atya lát, szeret és küld minket a világba. Lehet, hogy a küldetésünk nem különleges, de mindenképpen személyre szabott. Gondoljunk csak Simonra, aki egyszerű halászember volt. Jézus maga hívta meg Simont, és tette tanítványává. A Péter, azaz kőszikla nevet adta neki, noha ismerte a gyengeségeit, és azt is tudta, hogy Péter később megtagadja mesterét. Jézus ezzel együtt nagynak látta Pétert és felkészítette őt az apostolok vezetésére.

Mi is gyakran elbizonytalanodunk, és feltesszük a kérdést magunknak: Mi is az én küldetésem? Egyáltalán miként tudom felismerni a nekem szánt feladatot? És ha felismertem, miért esik nehezemre igent mondani? Honnan tudok erőt meríteni, hiszen saját erőmből többre nem vagyok képes? Mit vár tőlem a Jóisten? Újabb feladatok elé állít, vagy azt szeretné, hogy nagyobb odaadással végezzem mindennapi dolgaimat? A mi feladatunk abban áll, hogy Isten szeretetét érzékelhetően és kézzelfoghatóan elvigyük az emberekhez. Fontos, hogy a szavak szintjén is tanúságot tegyünk, mert írva van: „aki megvall engem az emberek előtt, azt én is megvallom Mennyei Atyám előtt”. (Mt 10,32) Például jó, ha tudják a munkatársaim, hogy

hívó ember vagyok, a családot és a házasságot alapértéknek tartom, vannak gyermekeim, róluk szívesen mesélek. Ez azonban önmagában kevés, életünknek és szavainknak összhangban kell lenniük egymással. Kizárólag a szavak hatása napjainkban elenyésző: „ma csak annak hisznek, aki életével igazolja a mondanivalóját” (J. Kentenich). A létapostolkodás élő tanúságtétel, az számít elsősorban, amit teszünk, ahogyan élünk. Egy antik bölcsesség szerint: „a szavak megindítanak, a példák magukkal ragadnak”.

Így áll előttünk Boldog Salkaházi Sára alakja, aki kortársa volt Kentenich atyának. Kettejük életútja több ponton is hasonlóságot mutat. Sára 1899-ben született Kassán, fiatalon átélte a vesztes háború utáni nagy szegénységet és a hazától elválasztott magyarság üldözését. Tehetséges újságírónak bizonyult, nagyon szeretette az újságíró élet minden velejáróját. Naplójában így ír erről: „A dohányzás, az újságírás. Az ebből folyó hengegés. A kávéházazás. A kocsmai vacsorák. A cigányzene. A mulatozás. A könnyelműség. A pénz dobálása. Az önállóság muri énem boldogságához hozzátartozott.” De mindezek mellett párhuzamosan motoszkált benne valami megfoghatatlan. Néhány hónapig eljegyzett menyasszony is volt, a jegygyűrűt azonban visszaküldte. Ekkor már jelentkezett a szívében egy belső, hívó hang is, az éledező hivatásé. A hivatásért való harc éppen tíz évig tartott Sára testvér életében. 1927-ben ismerkedik meg a Kassán letelepedő, az ősi szerzetesi eszményt modern formában követő Szociális Testvérek Társaságával és kéri a felvételét. Bőrkabátja zsebébe cigarettát rak és felutazik Pestre, de a társaság vezetője elutasítja. Nehezen hiszi, hogy ez az állandóan cigarettázó, befutott újságíró a fogadalmas életre akar vállalkozni. Sára letörten tér vissza Kassára, de nem adja fel. 1930-ban tehette le az első fogadalmát, jelmondata: „Alleluja”. Ez a szócška kifejezi azt a belső derűt, amellyel az Isten megajándékozta. Ezt olvashatjuk naplójában: „Azt hiszem, az Úristen minden embernek más-más adottságot ad, hogy Őt hogyan szeresse. Az én lelkem inkább az öröme van beállítva. Derűre. Tehát nekem így kell Hozzá kapcsolód-

nom, így kell Őt szeretnem.” A rend tagjaként igen szerteága-
zó szolgálatot végzett: hittant tanított, népkonyhán dolgozott,
szociális munkát végzett, könyveket írt és előadásokat tartott.
1934 novemberében közölték vele, hogy egyelőre nem újíthat
fogadalmat, nem hordhatja a szociális testvérek szürke ruhá-
ját. „Méltatlan rá.” „Egészen nyugodtan fogadtam a hírt. Sem-
mi keserűség, semmi lázadás nincs bennem. Ahogy akarod,
Uram!” – írta ekkor.

Hasonló helyzetbe került Kentenich atya is, miután a
palottinus rend előjárói nem engedélyezték a pappá szente-
lését. Ő is hasonló nyugalommal, Isten akarataként fogadta a
kedvezőtlen hírt. Kentenich atyánál olvashatjuk: „Ha Isten kü-
lönösebben használni akar egy lelket a céljaira, akkor először
haszontalanná teszi az emberek szemében.”

Haszontalanná az emberek szemében... Bizony sokszor még
mi, saját magunk is haszontalannak érezzük magunkat. A min-
dennapos házimunka, a gyereknevelés eredményei nem min-
dig láthatóak. Talán mi is úgy érezzük néha, hogy haszontalan,
amit teszünk. Mennyei Atyánk szelíden irányít bennünket, hív
minket és várja a válaszungkat – „Itt vagyok, engem küldj!” –
minden nap, az otthonunkban, az iskolában, munkahelyen, or-
vosnál, játszótéren stb.

Biztosan ismerős a jelenet: szülői értekezlet. Az osztályfő-
nök beszámol a gyerekekről. Aztán felsorolja az osztály mű-
ködéséhez szükséges feladatokat: bankszámlanyitás, farsang,
kirándulás megszervezése stb. Majd felteszi a kérdést: Ki tudna
segíteni? Ki vállalja el ezt és ezt a feladatot? Kínos csend. És
megint csend. Az egyik anyuka legszívesebben oldalba bökné
a mellette ülőt, hogy jelentkezzen. A másik szülő alig képes
magát visszatartani, mert ő az a típus, aki szeret mindent el-
vállalni, bár otthon nagyobb szükség lenne a jelenlétére. Végül
némi hallgatás után egy édesanya megtöri a csendet, felteszi a
kezét, és azt mondja: „Én vállalom!” A többiek pedig nagyot
fújnak magukban: ezt megúsztuk.

Kentenich atya egyik imádságában ezt olvashatjuk: „Ha a
Jóistennek és égi Édesanyánknak szüksége van rám (legalább

annyi ideig, míg valaki más megjelenik a színen, aki használhatóbb és tetterősen tovább képes dolgozni): Itt vagyok, Uram, küldj, ahová Te akarod!” Küldetésünk van, kinek ide, kinek oda. Van, akitől nagyobb áldozatot vár a Mennyei Atya, mástól „csak” a mindennapi helytállást. 2012 októberében a Schönstatt-család megnyitotta a misszió évét. A misszió éve azt jelenti, hogy tudatában vagyunk istengyermekségünknek, az Atya szeretetében élve meghalljuk az Ő hívását. Bátran igent mondunk, mert hisszük, hogy szerető kezével gondosan kimérte a ránk bízott feladatot.

Úgy kellene hinnünk, ahogy Péter hitt, amikor az egész éjszaka tartó, sikertelen halászat után Jézus felszólította, hogy vesse ki ismét a hálót. (Lk 5,4-11) Mi volt Péter válasza? „Mester, egész éjszaka fáradoztunk, s nem fogtunk semmit, de a te szavadra kivetem a hálót.” (Lk 5,5) Bár teljesen hiábavalónak látszik a további fáradozás, mégis megteszi, mert az Úr kéri. Hány és hány ilyen alkalom van a mi életünkben, amikor fáradtak vagyunk, reménytelennek tűnik a helyzet, és a Mennyei Atya megkérdezi: „Kit küldjek el?” Gondoljunk csak egy munkában eltöltött hétköznapi este. Vacsora, fürdetés stb. Már-már azt hisszük, hogy lassan elcsendesedik a ház, és nekiláthatunk a következő feladatnak, vagy csak egyszerűen lepihenhetünk. De jönnek a gyerekek és kórusban kéri: „Apa, mesélj még!” A kérdés most nekünk szól: „Kit küldjek el hozzájuk?” Végül a fáradtságot legyőzve így válaszolunk: „Engem küldj! Ki más küldhetné a gyerekeim mellé?”

Januárban történt, mikor leesett az egész országot megbénító hó. Kevés felnőtt szereti a telet, mert nem lehet közlekedni, hamar sötétedik, és a karácsonyi bevásárlásban már kimerülnek az ember lelki tartalékai is. Viszont a gyerekek azt várják, hogy mikor jön már meg az első igazi hó. Ha esik, már nincs hideg kint, már nem nehéz egyedül öltözni, nem baj, ha vizes a kesztyű, ragyognak a boldogságtól. Sok kisgyermek álma ilyenkor, hogy szánkóval mehessen iskolába. Történetünkben öt kicsi gyermek várta, hogy apa szánkóval vigye őket iskolába. Indulni kellett, sürgetett az idő, de apának más feladata

volt éppen. A gyerekek így elindultak szánkó nélkül. Aztán az apuka gondolt egyet, és a két nagyobb után szaladt a szánkóval, a közel 30 cm-es friss hóban. Egy szánkó, két gyerek, két iskolatáska, és mély puha hó! Nem könnyű húzni a szánkót, de mégis mekkora az öröm! Látja ezt a szomszéd nyugdíjas néni, aki egy darabig nézi, hogy az édesapa egyedül vesződik, majd gondol egyet, talán válaszolva a Jóistennek erre a helyzetre, és utána szalad az apukának. Már ketten húzzák a szánkót! Mint ha ez lenne a világ legtermészetesebb dolga! Itt vagyok Uram, engem küldj!

Apostolkodásunk elsődleges területe a családunk. Ezért nagyon fontos, hogy kialakítsuk az otthonosság légkörét. A jó légkört sem letagadni sem színlelni nem lehet, egyszerűen érezhető. Hallottunk egy fiatalemberről, aki egyházi iskolában végzett, sokat küszködött a hitével. Szeretett volna Istenhez egészen közel kerülni, de valahogy nem ment. Többnyire az értelmével próbálta megközelíteni Istent. Egyszer meghívta magához egy család, hogy töltsön velük egy estét. Az este folyamán érezte, hogy ennek a háznak különleges légköre van. Vacsora után következett a gyertyagyújtás és a közös esti ima a gyerekekkel. A családtagok a hétköznapi dolgaikat vitték Isten elé hálaadással, könyörgéssel és dicsőítéssel. Ekkor érintette meg az ifjú ember szívét a szerető Isten. Később azt mondta, hogy ebben az egyszerű esti családi imában tért meg.

Vállalni a feladatokat, egyfajta hűség az Istenhez. Salkaházi Sára naplójában olvassuk: „Kevésben hűnek lenni nagyon nehéz. A hősies, nagy dolgokra mindig hajlamosabbak vagyunk. S ez érthető is, mert maga a nagyság lendít előre, erőt ad arra, míg a kis dolgok mellett elmegyünk, észre sem vesszük, nem tartjuk fontosnak. Mennyit pazarlunk el így! Mennyi alkalom van a kevésben való hűségre, és hogy pazarlom az alkalmakat!”

A hétköznapiok szentje hűséges a kis dolgokban. A szenteknek az önévelésük során ugyanolyan akadályokat kellett legyőzniük, és ehhez ugyanazok az eszközök álltak rendelkezésükre, mint nekünk, gondoljunk ismét Salkaházi Sára próbatételekkel teli életútjára! Az örökfogadalmát csak 1940-ben

tehetette le, új jelmondata így hangzott: „Alleluja! Ecce ego, mitteme!” (Alleluja! Itt vagyok, engem küldj!)

A szentek életéről való elmélkedés és a rendszeres imádság elmélyíti bennünk a küldetéstudatot. Minden nap új feladatot és lehetőséget tartogat a számunkra, fontos tudatosítani magunkban reggelente, hogy eszközök vagyunk. Ennek a titoknak a megélésében segítségünkre van „A reggel megszentelése” című ima. Ebből egy részlet: „A Szentlélekben letérdelünk, és Krisztusnak ujjongó dalokat énekelünk, ki anyjával együtt eszközként küld minket, hogy megváltozzon sorsa a népeknek.”

„Mindannyiunknak megvan a lehetősége arra, hogy továbbadjuk azt, amit tanultunk. Olyan ez, mint a vízbe dobott kő. Először csak egy kis kör van körülötte, de aztán ez a kör egyre nagyobb és nagyobb lesz egészen addig, amíg a túlsó partot el nem éri. Önök a kövek, és én beledobom a vízbe!” – mondja Kentenich atya. Kis kövek vagyunk, különböző sodrású, más-más mélységű vizekben.

Kulcsot kaptunk a szentélyhez

Ha reálisan nézzük a gazdaság helyzetét, látjuk, hogy a világ még igencsak jelen van és lesz a világban, hazánkban és minden bizonnyal családjunkban is. Mindeközben folyamatosan támadják a családot és annak értékeit. A gyermekvállalást az önmegvalósítás akadályaként fogja fel a világ. A mély emberi kapcsolatok megélése egyre nehezebb. Házastársunkkal való kapcsolatunkba is zavaró felhangok kerültek. Már nem bízunk annyira egymásban, kissé el is távolodtunk egymástól. Gyakran magunkban is csalódunk, amikor hibázunk, a gőgünk elszigetel a szeretettől, és nem akarunk bocsánatot kérni. Gyermekünk is mintha kicsúsztak volna a kezünkől. Tele vagyunk aggodalommal és mindeközben jubileumi trienniumot akarunk ünnepelni! Kinek van erre energiája? Hogyan lehet ilyen helyzetben derűvel tekinteni a jövőbe?

Tudjuk és tapasztaljuk, hogy milyen nagy igényük van az embereknek a kabaréra, a vígjátékra, vagyis a nevetésre, mert életerő-serkentő. Ezt már kémiai kísérletek is bizonyítják. De azt is tapasztaljuk, hogy a leghatásosabb gyógymód a keserűség, a depresszió ellen, ha a lelkünk is vidám. Hogyan juthatunk el erre az állapotra?

Azt szoktuk mondani, hogy az éves jelmondatunkban megtaláljuk annak kulcsát, hogyan lehet a jelen nehézségeken úrrá lennünk. Nos, 2012 tavaszán a szó szoros értelmében kulcsot kaptunk – aki kért – a szentélyhez, derűlátásunk forrásához.

Egy házaspár mesélte: a nyári szünidő kezdetén lakásfestésbe kezdtek. Ahogy ez lenni szokott, menet közben egyre nehezebben viselték az ezzel járó megpróbáltatásokat: 40 fokos hőségben káosz a lakásban, váratlan akadályok, elhúzóódó munka. Ebből a zilált állapotból indultak Óbudavárra, remélve, hogy ott majd magukhoz térnek. Első útjuk a szentélyhez vezetett. Hatalmas kulcsosomó közül keresték a kápolna kulcsát. Pró-

bálták egyikkel, másikkal, sikertelenül. „Mit ügyetlenkedsz? Add ide, majd én!” De így sem sikerült. Míg végül kiderült, nincs is bezárva az ajtó. Beléptek, a szentélyben Tilmann atya ült, megfordult, rájuk mosolygott és megkérdezte: „Szeretik még egymást?”

Egy gyermeket váró fiatalasszony több napos hosszú útra készülődött. Az utazás nem ígérkezett veszélytelennek, az időjárás, az útviszonyok és a rablók esetleges támadásai adtak okot az aggodalomra. De a fiatalasszony elszántan elindult, mert találkozni akart valakivel. Küldetése volt és van ma is. Mária hegyeken át vándorolt, míg eljutott Erzsébethhez. Ma is keresi, hol telepedhetne le. Készséges szíveket, családokat keres, akik *szívesen* együttműködnek vele abban, hogy Jézus újra megszülethessen a világnak.

Milyen hatással volt Mária Zakariás és Erzsébet családjára? Azt olvashatjuk a Szentírásban, hogy Erzsébet szíve alatt felujjongott a gyermek. Vagyis a gyermek megigazult, megkapta a megszentelő kegyelmet. Ezt mi is várhatjuk magunknak! Ha engedjük, hogy Mária hasson az életünkre, beengedjük Őt a családunkba, akkor remélhetjük, hogy a mi gyermekeinket is Jézushoz hasonlónak teszi.

De Erzsébetet is eltöltötte a Szentlélek, hiszen ezt mondta: „Amint fölhangzott fülemben köszöntésed szava, felujjongott méhemből a magzat!” Ezután prófétálni kezdett arról, amit Isten a Szűzanya által meg akar valósítani. „Boldog vagy, mert hitted, hogy beteljesedik mindaz, amit az Úr mondott neked.” (Lk 1,45) Tehát Mária jelenléte által a feleség (Erzsébet) belenő a természetfeletti világba, és azt vallja, hogy a hit boldogságot ad! A mi pesszimista világunkban ki vagyunk téve annak, hogy mi is felvegyük környezetünk színét, formáját, depresszióját. Ha azonban újra és újra megújítjuk Máriával kötött szövetségünket, lépésről lépésre kiszabadulunk ösztöneink, hibáink, környezetünk rabságából. Amit Mária Erzsébet családjában tett, azt velünk is meg akarja tenni: a természetet és a természetfelettit összhangba hozza. Amikor egy nagycsaládban nem várt, újabb gyermek kopogtat, a szülők megijednek, tele van-

nak félelemmel: „hogyan fogjuk győzni, amikor már most is alig bírjuk?” És amikor sikerül kimondaniuk: „Legyen meg a Te akaratom!”, akkor kisimul a lelkük, és derűlátóan néznek a jövőbe. A gyermek megszületése után még boldogabbak. Vagyis a külső nehézségek ellenére tudnak derűvel tekinteni a bizonytalan jövőbe, és Máriával együtt tudják mondani: „Magasztalja lelkem az Urat, és ujjongjon szívem üdvöztető Istenemben. Hiszen tekintetre méltatta alázatos szolgáló leányát: lám, ezentúl boldognak hirdet minden nemzedék.” (Lk 1,47) Így kap a Szűzanya mélyreható segítséget küldetése teljesítéséhez. Ha Ő megújítja az egyes családokat, akkor várható, hogy a Neki szentelt család körül előbb-utóbb egész közösség jön létre, akik innen új és új inspirációt merítenek. Az aggasztó körülmények ellenére képes a béke és bizalom, vagyis a derű kisugárzására.

Nem kisebb jelentőségű ennél, ami Zakariással történt. Zakariás megnémult, mivel kételkedett. Mária társaságában Zakariás visszakapta a beszédképességét. A mai férfiak abban a veszélyben vannak, hogy elhanyagolják és lassan el is veszítik a beszélgetésre való képességüket. Kényelemből, önsajnálathoz egyszerűbbnek tűnik a hallgatás és a házastárstól való távolság egyre nő. (Kentenich atya nyomán)

„Házasságunk kezdetén frissen megtért hívő voltam, aki egy béklyókkal és tévelygésekkel teli életet hagyott maga után, és rengeteg tanulnivalóm volt. Úgy gondoltam, hogy egy szinte tökéletes férfihoz mentem feleségül, ami pedig tökéletlen benne, az imádnivaló. Az idő múlásával imádnivaló tulajdonságai lassan idegesítővé változtak, tökéletessége pedig dühítő maximalizmussá. Úgy gondoltam, a legboszszantóbb tulajdonságain változtatni kell, és akkor minden rendben lesz. Évekbe telt, amíg rájöttem, hogy a férjem sohasem lesz olyan, amilyennek én képzelem. Újabb évekbe telt, míg megértettem, hogy semmiképpen nem vagyok képes megváltoztatni őt. Csak akkor kezdtem változást tapasztalni, amikor Máriához fordultam, de akkor sem úgy, ahogy én képzeltem. Mária rajtam kezdte meg munkáját. Az önelnevelésem lett a kulcs.”

„Mily nagy dolgot művelt velem Ő, a Hatalmas és a Szent! Irgalma az istenfélőkre száll nemzedékről nemzedékre.” (Lk 1,49)

A Szűzanya képes a szívet is megnyitni és a nyelvet is megoldani.

A gondviselő Isten Máriát küldi segítségünkre. Mária pedig elküldte Kentenich atyát, aki győzelmesen felépítette a saját szívének bárkáját, aki vezet és utat mutat nekünk is ebben a munkában. Ők – a Jóisten kegyelméből – a schönstatti kegyhelyből kiindulva minden istenellenes erővel szemben, a világháborúk borzalmi közepette győzelmesen felépítették és kipróbálták Schönstatt mentő és hódító bárkáját: a Schönstatt-családot. Mi is ehhez csatlakoztunk, amikor Óbudaváron a kápolnába hívtuk a Szűzanyát, és Kentenich atya vezetését elfogadva csatlakoztunk a szeretetszövetséghez. Mit is jelent ez a szeretetszövetség?

A Szűzanya ezt ígéri a szövetségkötőknek: „Ne okozzon gondot nektek kívánságotok teljesülése. Én is szeretem azokat, akik szeretnek engem. Bizonyítsátok be először, hogy valóban szerettek, hogy komoly a szándékotok!... Gyarapítsátok hát szorgalmasan a kegyelmi tőkét: szerezzetek sok érdemet hűség és még hűségesebb kötelelességteljesítés által, buzgó imaélettel, és bocsássátok azokat a rendelkezéseimre! Akkor szívesen idetelepszem közétek, és bőkezűen osztok adományokat és kegyelmeket. Akkor magamhoz vonzom az ifjú szíveket, és úgy nevelem őket, hogy hasznos eszközökké váljanak a kezembem.” (Kentenich atya)

Mi pedig felajánljuk magunkat mint eszközöket, hogy használjon minket az apostoli munkájában, és újra megújítjuk ezt a szövetséget, hogy lépésről lépésre kiszabaduljunk ösztöneink rabságából.

A mi bárkánk a szentélyünk, melyet az áldozataink felajánlásaival folyamatosan építünk. Nem engedjük, hogy kiapadjon a kegyelem forrása!

„Ha Máriával szeretetszövetséget kötök, mindent neki áldozok. Ő ismeri az én szeretetemet. Nekem ajándékozza egész

anyai gondoskodását és szeretetét. Ha Isten úgy akarja, megóv a szenvedéstől vagy megédesíti a szenvedést. Ha minden dolog és esemény fölött és mögött Isten szeretetét és bölcsességét látjuk, akkor mindig és mindenütt boldogok és jókedvűek leszünk.” (Kentenich atya) Ismerjük azt a bosszantó tapasztalatot, amikor sok-sok kulcs között kell végigpróbálni a megfelelőt, mert csak egy kulcs illik a zárba. Szentélyünk esetében is így áll a dolog, ugyanis ha a gyors megoldások „kulcsával” próbálkozunk, vagy „azt tedd, amit én mondok” lelkülettel térünk be oda, beletörhet a kulcsunk a zárba. A mi esetünkben a megfelelő kulcs a gyermeki lelkület, a növekedés vágya!

Ez a kulcs nemcsak a kápolna ajtaját nyitja, hanem a kegyelmi tőke széfjét is!

Mit is jelent ez?

A Jóisten tudja, hogy kegyelmi segítség nélkül nem tudunk hűségesen kitartani első szeretetünkben. Ezért küldi a Szűzanyát a szentélybe, hogy ossza a kegyelem kincseit.

A Hiszekegyben ezt mondjuk: „Megtestesült a Szentlélek erejéből, Szűz Máriától...” A Szentlélek betöltötte Máriát, és erre a méhében azonnal önálló életre kelt egy csírasejt, Jézus. A mi újjászületésünknek is ugyanez az útja!

A Szűzanya közelsége közelebb hozza a Szentlelket, az Ő fényében új perspektívában látjuk életünket. Mária jelenlétében felfedezhetjük magunkban az isteni teremtettség hatalom és szeretet áradását, és akkor jónak látjuk magunkat, és Máriával együtt mi is derűvel mondhatjuk: „Boldognak mond engem minden nemzedék! Mert nagyot művelt velem a hatalmas, és szent az Ő neve.” (Lk 1,47)

A kápolnában Tilmann atya bátorító szavai mellett a házaspár Mária ígéretét olvashatta: „Mária szolgálja sohasem vész el!” Az ő válaszuk erre: Felajánljuk Neked az egységünkért hozott erőfeszítéseinket. Kérjük, ajándékozz meg a megújuló hűség csodájával!

Szeretnénk igent mondani saját magunkra is, de ezt az igent nem mindig könnyű kimondani, pedig ezen múlik minden.

Legyen az Atya akarata szerint!

Segítsd formálni a szeretetre való képességünket! Szenteld meg gyermekeinket, hogy helyt tudjanak állni a világban! Segíts, hogy a lakásfestés áldozatai széppé tegye otthonunkat és erősebbé a belső „bárkánkat”! Szeretnénk hasznos munkatársaiddá válni, hogy Hozzád vezessük a világot!

„Nagyszerű dolgokat művel karja erejével:

szétszórja a szívük szándékában gőgösködőket.

Uralkodókat taszít le trónjukról, de fölemeli az alázatosokat.

Éhezőket tölt be minden jóval,

De üres kézzel bocsátja el a gazdagokat.” (Lk 1,51-53)

Köszönjük, Szűzanya! Köszönjük, Kentenich atya! Köszönjük, Tilmann atya!

Ha mi is tudunk hinni – ahogyan Mária –, akkor minden okunk megvan a boldogságra és a derűre, csak ne veszítsük el a kulcsot, és hagyjuk, hogy Mária neveljen minket!

Feladatjavaslat: házaspárként a szentélyben beszélgessünk erről a Szűzanyával!

Tiszteld atyádat és anyádat!

Öregeink gondozása

Ma a közfelfogás nem akar tudni a halálról, pedig az születésünkkel eldől, hogy meg fogunk halni. A mai kor mind életgyakorlatában, mind kifejezéseiben megpróbálja a földi életben az örök élet, az örök időtlenség stílusát bevezetni és megélni. Például a fogpótlás megmagyarázhatónak tűnik mint az esztétika, a jó emésztés előfeltétele. De a plasztikai sebészen az alak, a mell, az arcplasztikának már más a célja, mint az esztétika vagy a jó emésztés...

Pedig a halál az élet része. A különböző korok a maitól teljesen eltérően viselkedtek: a spártai anya például így bocsátotta harcba a fiát a pajzsra mutatva: „ezzel lássalak vagy ezen”!

Karácsony után a rádióban hallottunk egy riportot. Egy sokat próbált mentőorvos beszélt egy esetről, amikor haldoklóhoz hívták. Felfigyelt arra, hogy a családtagok félkörben, tisztas távolról nézik a beteget. Ő odament hozzá, a vizsgálat után még fogta a kezét, simogatta a homlokát, beszélgetett vele, még a könnyei is megindultak. „Mondtam a családnak, hogy 1-2 nap van hátra. Kísérjék, segítsék az öreget úgy, ahogy mutattam” – mesélte. Később megtudta, a család mégis bevitette a haldoklót a kórházba, és egy nap múlva ott halt meg, teljesen egyedül.

Mit mond a jó Isten nekünk az ilyen élethelyzettel?

1. A betegségben, szenvedésben, halálban érdemes Jézust szemlélnünk, aki meghalt értünk.

2. Hogyan szerethetjük beteg, idős hozzátartozóinkat?

3. Mit tanulunk ezáltal saját életünkéről és halálunkról?

1. Érdemes Jézust szemlélnünk, aki meghalt értünk.

A Szentírás arra tanít bennünket, hogy Jézus feltámadása óta a halál egy kapu, amelyet Ő, Jézus nyitott meg az Isten országába való végleges bejutás céljából. Krisztus arra tanít minket, hogy „senkinek sincs nagyobb szeretete annál, mint aki életét adja barátaiért” (Jn 15,13). A búzaszemről szóló mély ér-

telmű tanítása is nekünk szól, amelyben arról beszél, hogyan lehet sokszoros termést hozni (Jn 12,25). Hiszünk-e az örök életben, a feltámadásban, örömet jelent-e ez nekünk? Tudunk-e annak örülni, hogy „mostantól fogva boldogok a holtak, akik az Úrban hálnak meg?” (Jel 14,13)

Hogy viszonyul Jézus a betegséghez, halálhoz?

Jézus életében is többször felfedezhetjük, hogy az Atya gondoskodik Róla. Például a saját falujában az Atya nem engedte, hogy baja történjen, a gonosz embereket megakadályozta abban, hogy lelőkjék a szikláról: ez a szenvedés (hogy Jézust a szikláról lelőkjék) nem volt benne az Atya tervében. Nem egyszer tapasztalhatjuk mi is ezt. Olyan helyzetekből szabadulhatunk meg, amelyekből a menekülés csak isteni úton lehetséges. Isten félresöpri a ránk ható gonosz erőket. Mielőtt bármi szenvedés érne minket, az Atya kezébe veszi, megméri, hozzánk igazítja azt, célt ad neki, és a terhet velünk együtt hordozza. Nem érhet minket az Atya kezében meg nem szentelt szenvedés, mert az Atya szeret és mindenható. Ezért mondhatjuk (Jézussal együtt) a szenvedésről, hogy az kehely, amit az Atya küldött nekünk.

És ne feledjük: Jézus a Getszemáni kertben halálfélelmében vérrel verejtékezik! Krisztus teljesen Isten és teljesen, valóságosan ember. Ezért nem mentesülhet a halálfélelem alól. Van közöttünk olyan, aki nem fél a haláltól?

2. Hogyan szerethetjük beteg, idős hozzátartozóinkat?

A szenvedés első pillantásra elfogadhatatlan és félelmet kelt. Ám azáltal, hogy Krisztus magára vette fájdalmainkat, meghalt értünk a kereszten és feltámadt, értelmet adott a szenvedésnek, a reménységet és az életet állította elénk. A mai világ az erőt és a hatalmat tiszteli, de sokszor nem tud választ adni a lét alapkérdéseire. Éppen ezért fontos az idős emberek küldetése.

A betegség általában hirtelen jön. Nem készülünk, nem készülhetünk fel rá. Az sem jó, ha egyfolytában attól rettegünk, hogy mi fog történni, de egy baleset, egy betegség bármikor beüthet. Már a jegyesoktatáson fel lehet hívni a figyelmet, hogy gondolkozzunk el azon, vajon mi lesz szüleinkkel, ha öregek,

magatehetetlenek lesznek. Elviselem-e az anyóst? Magunkhoz vesszük-e az alkoholista apát? Mi lesz az Alzheimer kórossal? Megkönnyíti az együttműködést, ha jó kapcsolatot alakítunk ki apósunkkal, anyósunkkal.

Mi tehetünk? Törekedjünk arra, hogy a hozzátartozóink részei legyenek az életünknek. Nem feltétlenül fizikai, hanem lelki értelemben. Könnyebb lesz akkor adni is és elfogadni is így, ha nehéz helyzetbe kerülünk.

Segítsünk szüleinknek minél tovább fenntartani az aktív öregséget. Segítsünk annyit, amennyi szükséges, de azt mindenképpen. Ne gondozzuk túl időseinket, amit meg tudnak csinálni, azt ők csinálják meg, mert ezzel is hasznosnak érzik magukat. Mindig találjunk ki valamit számukra, hogy érdemes legyen felkelniük, hogy legyen valami feladatuk, mert számukra ez jelenti a jövőt. Éljük a gyerekeink elé idős szüleink ápolását. Gondoljunk emellett arra is, hogy rajtunk is múlik, milyen öregek leszünk. Vezessünk egy füzetet, milyen öregek szeretnénk, és milyenek nem szeretnénk lenni.

Időseink gondozásával kapcsolatban fontos a lelkiismeret-furdalás feloldása. Nem biztos, hogy mindig a család feladata az ápolás. Fürkészni kell minden helyzetben, mi az Isten terve. A 24 órás ápolás tönkretelheti a családot, a feleséget. Nem biztos, hogy ez az egyetlen út a szeretet kimutatására. Akármilyen legyen is a megoldás, szeretettel törődni idősünkkel: ez a legfontosabb. Amit pénzzel meg lehet oldani, azt bizonyos esetekben úgy kell megoldani. Nem kell és nem is szabad szégyellni, ha nem bírjuk az otthonápolást. Ha nem tudjuk ezt megtenni, akkor másképp tartuk fenn a kapcsolatot. Látogassuk meg olyan gyakran idős hozzátartozónkat, amilyen gyakran időnk engedi. Minden szituációban megtalálhatjuk a törődés és szeretet megfelelő formáját.

Sok idős számára az a legnagyobb szenvedés, hogy mások gondoskodnak róla, hogy nem képes önmaga ellátására, lehet oldani ezt a fájdalmat is. Lehet ebben az a kincs, hogy mások szerethetnek, és ezt elfogadhatjuk.

Akkor a legnehezebb megvalósítani a jelmondatunkat: „Derűvel a jövőbe!”, ha se derű, se jövő nincs. Márpedig ez az idő-

seknél gyakran előfordul. Szörnyű egy depresszióssal együtt élni. Ilyenkor a napról napra, percről percre élés segíthet. De-rűforrás lehet egy leejtett kanál, jövő pedig a délutáni jó film.

A halál és a szenvedés nevel szeretetre (nem az önszeretetre), amelynek új mélységeit és magasságait ismerhetjük meg. Nevel kitartásra. A halálos betegség, a haldoklás, a halál nem 50 perces tv film. Nevel nehéz döntések meghozatalára, az otthoni halál esetén felelősségvállalásra, nevel arra, hogy minden látszólagos értelmetlenség, zsákutca végén a szerető mennyei Atya áll.

3. Mit tanulunk időseinktől saját életünkről és halálunkról?

Amikor édesapám magatehetetlen betegként – elhagyva mindenét – hozzánk került, ez arra indított, hogy feltegyek magamnak néhány kérdést:

Én mit viszek majd magammal (ha baj ér, ha lebénulok, ha meghalok...)? Érdemes gyűjtögetni? Mit érdemes gyűjtögetni?

Rendben vannak-e a dolgaim? Kik raknak majd utánam rendet, ha történik velem valami? Mit fognak találni? És mit csí-nálnak majd azzal, amit találnak?

Vannak-e igaz barátaim? Ápolom-e a kapcsolataimat? Ki látogatna engem, ha az egész szűk családom elveszne?

Tudok-e kérni? „Néma gyerekek...”! Van-e bennem alázat a kéréshez, a segítség elfogadásához?

II. János Pál pápa elénk élte a szenvedés elfogadását. Ő mondta: „Aki meg akarja csókolni a kereszten szenvedő Jézust, az nem kerülheti el, hogy a tövisek megszúrják!”

„Kedves idős testvéreim, azt kívánom, hogy derűs lélekkel éljétek le azokat az esztendőket, amelyeket az Úr mindannyiótoknak elrendelt. Megosztom veletek azokat az érzelmeket, amelyek lelkemet eltöltik több mint húszéves péteri szolgálat után, várva a harmadik évezredet. A korommal járó korlátok ellenére megőriztem az életkedvemet, és hálát adok érte az Úrnak. Boldog vagyok, hogy a végsőig szolgálhatom Isten Országát. Ugyanakkor nagy béke tölt el, ha arra a pillanatra gondolok, amikor majd az Úr magához szólít.”

Munka, otthon, lélekápolás

Szerető, támogató társ, meghitt, békés otthon, megelégedéssel eltöltő, változatos munka, nyugodt, „kisimult” lelkiállapot. Ha nem is mindenki, de még mindig sokan – keresztények és nem-keresztények egyaránt – erre vágnak, ha életük céljáról kérdezzük őket. A valóság azonban más! Van, akinek nincs munkája, vagy túl sok van, vagy túlságosan lélekölő. Az otthon sokszor nem a béke szigete, de legalábbis nem erő hordozója. A kisimult lelkiállapot gyakran csak látszat, nélkülözi a mélységet, az igazi békességet. A házastársi kapcsolat lehet, hogy kiüresedett.

A munka vagy a megfelelő, személyre szabott munka hiánya megélhetési problémákhoz, az önbecsülés elvesztéséhez vezet. De ha van is munka, az sem okoz mindig örömet. A lélekölő, egyhangú munka sokszor robottá válik, nem ad szakmai kielégülést, nem ad teret az alkotásnak, kreativitásnak, az egyéniségnek. Bedarál. A munka, a munkahely, az otthoni munkavégzés sok időt elvesz. Gyakran az esték, a hétvégék is telítettek (tréningek, tanfolyamok, másodállás), ezáltal a munkahely második (vagy első) „otthonná” válik. A munkahelyi problémák, a munkakörülmények leterhelik az egyént és általa a családot. A kollégák, a főnök, a feladatok feszültséget okoznak. Sokan túlságosan beengedik terheiket otthonukba, így az már nem egy spirituális, hanem csak egy tartózkodási hely. Elveszti bensőséges, megtartó erejét. Némelyek számára az otthon pedig csak néhány betű a laccímkartján.

Vagyis mondhatjuk, hogy manapság a munka és az otthon gyakran elveszti Istentől kapott eredeti szerepét, lényegét, értelmét. Sokszor nem tudunk igazán örülni sem a munkánknak, sem az otthonunknak.

Ennek azonban nem kellene így lennie. Batthyány-Strattmann Lászlóról tudjuk, a megfeszített és hősie munka

mellett az otthon melege, a családjával együtt megélt hit adta meg neki az igazi lelki békét. De említhetünk számos kortárs házaspárt is, ahol a férj vagy a feleség az otthon tüzének megőrzése érdekében lemond a túlórákról, a jól fizetett, de családellenes munkáról; ahol a munkanélküliség embert és házasságot próbáló ideje alatt a házastársi kapcsolat elmélyült, az otthon megszépült és lélekkel telt meg. Egy ismerős férj pedig, aki otthon végez szellemi munkát, így fogalmazott: „A régi emberek életében az alkotás, a munkálkodás az otthonukkal szorosan összefonódva zajlott, így egyik nemesítette a másikat. Most, otthon dolgozva, ezt az érzést tudom megtapasztalni, és egyáltalán nem vágyom vissza a naponkénti bejárást igénylő, otthontól távol lévő munkahelyemre.”

Mi lehet a titkuk ezeknek az embereknek? Milyen módon találhatunk igazi lelki örömet a munkában, az otthonunkban? Természetesen ehhez szükség lehet úgynevezett „szerencsére”, de a legfőbb az, hogy felismerjük Isten eredeti tervét, eredeti elgondolását, és ezt engedjük is be a szívünkbe.

Lássuk, mit mond a Szentírás és a schönstatti gondolkodás! „Nem félek attól, hogy komoly ellentmondásba ütközöm, ha azt állítom, hogy a munka egy darab paradicsomi és mennyei boldogság. Vannak ugyan sokan, akik először így válaszolnának: Hát összüeleink élete a Paradicsomban nem volt valóságos eldorádó? Biztosan nem kellett dolgozniuk, hisz akkor ma nem beszélhetnénk paradicsomi *átokról*. [...] Erre azt felelem: „Kétségkívül igaz, hogy az áteredő bűn állapotában végzett munka *feltételezi* az átkot. [...] De a munka mint olyan, nincs átok alatt, hanem csak az ember és a föld. A munka inkább paradicsomi boldogság, mint paradicsomi átok. Ádám és Éva az ősbűn előtt is dolgozott. Ez persze nem volt egy kemény szükségszerűség számukra, hanem szent lehetőség, paradicsomi boldogságuk része.” (Nailis: *Szentség a hétköznapiakban*, 98. o.). A teremtéstörténetben Isten hat napig dolgozott, majd megpihent munkája után. Alkotott, majd mindezt szeretettel szemlélte. Gyönyörködött benne. Megalkotta az embert, megalkotta férfi és nő közösségét, feladatokat adott nekik, és az Édenkertben velük lakott.

Az első embernek tehát volt feladata és volt otthona; a tevékenységnek és a pihenésnek megvolt az egymással és Istennel együtt megélt ritmusa!

A munka ezért nem alantas, ahogy a régi korokban vélték; nem pusztán Isten büntetése, nem átok, ahogy az Egyház sokáig hangsúlyozta; de nem is kizárólag a teljesítmény kultusza, és nem elsősorban pénzkereset, ahogy manapság gondolnak rá. „Az Úristen vette az embert és Éden kertjébe helyezte, hogy művelje és őrizze” (Ter 2,15). „Az Úristen megteremtette még a földből a mező minden állatát s az ég minden madarát. Az emberhez vezette őket, hogy lássa, milyen nevet ad nekik. Az lett a nevük, amit az ember adott nekik” (Ter 2,19). „Legyetek termékenyek, szaporodjatok, töltsétek be a földet és vonjátok uralmatok alá” (Ter 1,28). Vagyis Istentől a fizikai és szellemi munka programját kaptuk. „Egyedülálló, boldogító módon részt vehetünk Isten életében. Isten élete viszont megismerés és szeretet, azaz *tevékenység*. [...] A mennyei boldogság abban áll, hogy a lélek sajátos módon részt vesz Isten teremtményében és önmagát ajándékozó tevékenységében. A munka is tevékenység, [...] részvétel Isten teremtményében és önmagát ajándékozó tevékenységében” (Nailis: *Szentség a hétköznapiakban*, 99-100. o.). Így ha dolgozunk, Istent kell megpróbálnunk képviselni, megjeleníteni az Ő viszonyát a teremtményhez.

És így a házasság, a házastársi szeretet is munka. Törekszünk a házastársunkat igazán megismerni; szívét, lényének legmélyét. Utána megpróbáljuk szeretetünket odafigyeléssel és tetteinkkel megmutatni. Megpróbálhatjuk minden nap megfigyelni: mi az, amire a társunk igazán vágyik. Egy mosoly? Meghallgatás? Indulataim mérséklése? És ha felismertük, abban megajándékozhatjuk őt. Ez áldásos munka.

Az első emberpár az Édenkertben még valódi mezítelenségében ismerte egymást, és naponta együtt voltak Istennel. Ez volt az igazi otthonuk. De Isten az Édenkerten kívül is ott van mindenhol. A szívünkben is. „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és az Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor 3,16) „Aki szeret engem, megtartja tanításomat, s Atyám is szeretni

fogja. Hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). Nekünk mint embereknek, s nekünk mint házaspárnak, igazi otthonunk az Istennel való együttlét. Materiális otthonunk is akkor lesz igazi otthon, ha Isten lakik ott. A házasságunkon való munkálkodással az Ő Lelkét hívjuk le. A házastársi szeretetünkön való munka mutatja meg igazán az otthon és a munka valódi értelmét. „Otthonunk olyan, mint egy templom. Krisztus jelen van, mert házastársammal együtt a szeretetben egymásnak ajándékoztuk magunkat.” (Tilman atya) Ha örömmel végzem a munkám, akkor otthon, a helyemen vagyok. A munka öröméhez elhivatottság és eszmény kell, ezt csak imádság, elcsöndesedés, lélekápolás útján kapjuk meg. Az otthon az a lelki kapcsolat, amelyben önmagunk lehetünk és ami fenntart. (Kentenich atya)

Vagyis igazi örömet és békességet a munkánkban, az otthonunkban és a házasságunkban csak valódi eszmény és lélekápolás útján nyerhetünk. Ezért az egyik legfontosabb dolog, hogy megtaláljuk a házasságunk, az otthonunk eszményét. Dolgozzunk ezért, keressük, kutassuk Isten ez irányú tervét. Beszélgessünk Istennel a házastársunkról, az ő vágyairól. Keressük, minek örülne a legjobban, milyen módon tudjuk őt igazán megajándékozni. Beszélgessünk Istennel a munkánkról, a munkahelyi gondokról, a kollégákról; szakmai vágyainkról, terveinkről. Személyes tapasztalat, hogy a közös szentségimádás, az Oltáriszentség előtt végzett csendes beszélgetés különös erővel bír.

Lényeges a házastársunkkal együtt eltöltött idő, például a sokat emlegetett „heti egy schönstatti este”. Erre készülünk, és igyekszünk gondoskodni a jó légkörről. Ápoljuk a kapcsolatunkat, a lelkünket. Egymásban megpihenve munkálkodunk házasságunkon. Mottónk lehet: „8 óra munka, 8 óra pihenés, 8 óra lélekápolás”.

Másik fontos alkalom a havi csoport-összejövetelünk, ahol átéljük más családokkal közös élethelyzetünket, azt, hogy nem vagyunk egyedül. Megosztjuk egymással gondjainkat, örömeinket, tapasztalatainkat. Többeknek lehet munkahelyi problé-

mája, munkával kapcsolatos gondja; a megosztás, a közösségekben végzett ima nagyon sokat segít, hiszen „ahol ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok köztük” (Mt 18,20).

Gyakori probléma, hogy a munkahelyi nehézségek és feszültségek beszüremlenek otthonunkba (és a házasságunkba). Ahogy az ember különböző alkalmakra különböző ruhákat vesz fel, úgy otthonának és munkahelyének is más-más hátizsákja van. Amint az egyik helyre belép, a másik hely hátizsákját leteszi, és nem hozza be magával. Vagyis általában nem jó a két dolgot összeengedni. Néha azonban igen. Egy házaspárról tudjuk, hogy a férj munkahelyi-szervezési feladatait, amikkel egyedül nem boldogult és nagyon sokat küszködött, a nagyon praktikus gondolkodású feleség segítette megoldani. Ezután a feszült atmoszféra is rendeződött, és több idejük maradt egymásra. Ha pedig nagyon sok a nehézségünk a munkánkkal, munkahelyünkkel, kollégáinkkal kapcsolatban, legjobb, ha ajánljuk családunkért, otthonunkért, vagy az illető kollégáért.

„Ha nem sikerül a munkának visszaadnunk az igazi értelmét, [...] legalább kicsiben meg kell kísérelnünk, hogy a nem kielégítő munka kemény sziklájából az élet, a szeretet és az öröm tiszta, üde vizét fakasszuk. Ennek sokféle útja, módja van.” (Nailis: *Szentség a hétköznapiakban*, 101. o.) Hogy mik ezek a könyv szerint? 1. Határozott tudatosítása annak, hogy az adott munka valakinek jó, és ezáltal nem értelmetlen. 2. A fárasztó, lélekölő munka összekapcsolása „egyéb kedvenc foglalatosságokkal” (pl. házimunka és dalolás, zenehallgatás stb.) 3. A monoton munka alatt „ütemes” imádság végzése (pl. rózsafüzér, Jézus-ima stb.) 4. Ha a munkahelyen nem megy, szabadidőben végzett alkotó és ajándékozó munka. 5. „A valóságos embernek ezeken a természetes eszközökön kívül még egy másik, természetfölötti is a rendelkezésére áll. [...] Bármily kevésbé kielégítő is legyen a munka – álljon valaki akár folyton a futószalag mellett – abban az áldozatban, amelyet azzal hoz, hogy lemond jogos természetes szükségleteinek a kielégítéséről, annak nagy eszközét látja és keresi, hogy »saját tes-

tén pótolja, ami Krisztus szenvedéséből még hiányzik«. [...] A hétköznapiok szentje számára is, mint minden ember számára kereszt, mégpedig szerfelett súlyos kereszt a munkanélküliség és a nem kielégítő munka. Ha ezen a kereszten felmagasztalják, akkor élete nagyon értékesé válik. [...] Így valóban nincs híján az alkalomnak, hogy alkotó és ajándékozó módon tevékenykedjen.” (Nailis: *Szentség a hétköznapiokban*, 103. o.)

Imádság

Korán reggel az óránk csörgése riaszt fel bennünket. Indul a napunk. Feltesszük a kávé, és már várjuk, hogy hallhassuk jól ismert kotyogását. Közben bekapcsoljuk a rádiót, hogy megtudjuk, mi újság a nagyvilágban. Az aprónép is ébredzik, és elkezdődik a keresgélés, mit húzzak fel, hol a tolltartóm, nincs meg a tornacipőm. Gyors reggeli, és már az autónk motorja berreg, vagy a buszon részesülünk mások beszélgetéséből vagy veszekedéséből. A munkahely kész zsibvásár! Mindenki sűrőg-forog, intézi a munkáját, hisz mindig lemaradásban vagyunk a főnökök szerint. Este hazaérve vár a házimunka, a gyerekek kikérdezése, és a nap végén fáradtan roskadunk a tv elé, hogy egy jónak ígérkező műsort végignézzünk.

Van itt helye valami kis elcsendesedésnek? Hova tudjuk ebbe a rohanó világunkba még bepréselni az imádságot? Egyáltalán, ha ilyen jól mennek a dolgok a maguk kerékvágásában, kell-e egyáltalán különösebben odafigyelni Istenre? Hisz vasárnap egy órácskánkat odaadjuk a Jóistennek, és talán néha elmormogunk egy imát, ha bajban vagyunk.

Kezdjük előlről a kérdéssort!

Fontos minden hírről tudnunk? El tudnánk készíteni előre a másnapi dolgainkat? És ha utazunk, mindent meg kell hal-
lanunk a világ forgatagában? Néhanapján ki tudnánk hagyni egy-egy jó műsort a tv-ben?...

Kérdezzünk tovább! Tudnánk türelemmel hallgatni Istenre? Le tudnánk ülni háziszentélyünkbe egy kicsit elcsendesedni?

Ez nekünk, schönstatti családoknak is nehéz. Egyedül nem megy. Ezért kötünk szeretetszövetséget a Szűzanyával, hogy apránként sikerüljön valami. Tilmann atya is azt mondta, hogy csak egy-egy dolgot próbálunk megvalósítani, mert annak van realitása. S fogjuk Mária kezét, mert az ember magában semmi.

Az első lépést a legnehezebb megtenni. Leülni. Ha már le-
ülünk a szentélybe, elkezdődhet valami. Olyan ez, mint amikor

felszállunk a buszra. Akkor már eljutunk valahova. De ha fel sem szálltunk, egyhelyben maradunk.

Ha már sikerül leülni háziszentélyünkbe egy kis elcsendesedésre, már elkezdjük imánkat. Ha ki tudjuk kapcsolni gondolatainkat e világ fontoskodásaiból, és napjában többször egy picit a transzcendens világra figyelni, már imádkozunk. És ha ezeket sokszor gyakoroljuk, már Isten jelenlétében élünk!

Ha sikerül, Isten jelenléte az életünkben erőt ad a minden napok e világi megpróbáltatásaihoz. S így derűvel nézhetünk a jövőnkbe!

Nagyon sok család panaszkodik, hogy nehéz megtalálniuk ebben a rohanó világban a nyugalmat, a benső békét, nehéz időt szakítani az imádságra.

Teréz anya egyszer azt mondta:

„Szeress imádkozni! Érezd gyakran a nap folyamán az ima szükségét, és vedd a fáradságot, hogy imádkozz. Az ima kitágítja a szívet, amíg az képes lesz, hogy Őt befogadja. Kérj és keress, és szíved majd elég nagynak bizonyul ahhoz, hogy befogadja Őt magát, és mint sajátját, meg is tartsa. Imádkozhatsz azalatt is, amíg dolgozol. A munka nem akadályozza az imát és az ima nem állítja le a munkát. Csak arra van szükség, hogy magunkat Hozzá emeljük: Szeretlek Istenem, bízom benned, hiszek benned, most is szükségem van rád. Csak ilyen csekélység. De mint ima, csodálatos.”

Életünk Istenhez szóló nagy imádság. Isten a zeneszerző. Mindenkire komponált egy csodaszép művet, amely akkor fog a legszebben megszólalni, ha követjük az ajánlásokat. Például: az ütemmutatót, a zenei kéréseket: andante (lépésben), presto (sebesen), ritartando (lassíts).

Különböző formák vannak, amelyekkel Istenhez közelebb kerülhetünk. Kötött imák, rózsafüzér, szemlélő, elmélkedő imák, a szentmise, jócselekedeteink.

Minden fa a maga gyümölcsével dicsőíti az Istent. A legtöbb imaformára szükségünk van az életünkben, de az élethelyzetünktől, temperamentumunktól, fáradságunktól is függ, hogy melyikkel élünk. Egy argentin pap mesélte, aki szavak nélkül,

egyszerűen szokott imádkozni, hogy amikor letartóztatták, hetekig bekötött szemmel és állandó kihallgatásoktól zaklatva, teljes bizonytalanságban, külön zárkában tartották. Ebben a helyzetben elvesztette belső nyugalmát, és a nagy félelem megakadályozta, hogy elmélkedjen vagy szemlélődjön. Csak a szóbeli imák nyújtották neki az egyetlen lehetőséget, hogy minimális összeszedettséget elérjen. Pedig előtte lebecsülte őket. Abban a helyzetben mégis segítették, hogy felzaklatott értelme az Istennel maradjon.

Egy édesanya pedig azt mondta, hogy neki időnként szüksége van arra, hogy elvonuljon, „remetenapot” tartson. Ilyenkor kimegy a szőlőjükbe, a természet közelében elcsendesedik, imádkozik, olvasgat, dolgozgat, Istenre figyel.

Az imádkozás legáltalánosabb módja a könyv nélkül megtanult vagy olvasott imák elmondása. Olyan, mint egy ujjgyakorlat. Elengedhetetlen a zenét tanulók számára. Bemelegíti, gyorsabbá teszi ujjainkat. Imaéletünkben kapocs ember és Isten között. Talán olyan, mint a köszönés. Megteremti a légkört a beszélgetéshez.

Hogy összhangba kerüljünk tartalmukkal, fontos imáink kiválasztása. A szövegnek önmagában nincs értéke, csak amennyiben bensőséges imát tud előidézni. Ha a szóbeli imádság folyamán az ember eljut az áhítatra, a figyelem bensőségessé válik, és már nincs minden szóhoz, mondathoz kötve. A szöveg célja az Istenre irányított figyelem. Ha nem jutunk el mély összeszedettségre, ne imádkozzunk hosszan. Sokkal többet ér, ha napjainkat rövid imákkal hintjük tele, amelyek lelkünket az Istenhez emelik.

Köthetjük rövid imáinkat, fohászainkat bizonyos jelekhez: például ha harangozást hallunk, ha csörög az óra vagy a mobiltelefon, mintha Isten hívna minket. Gondolatban válaszolok Neki. Ha meglátok az égen egy repülőt, ha megered az eső, ha bármilyen munkába kezdek, ha megnyitom a csapot, mind alkalom arra, hogy egy fohászt elmondjak.

Mielőtt iskolába engedem a gyerekeinket, keresztet rajzolok a homlokukra vagy egy rövid imát mondok értük magamban.

Ha elmegyek otthonról, Isten nevében teszem. Vagy útközben dúdolhatok egy számomra kedves énekem. Ha a munkahelyemen meglátom egy kevésbé szerethető munkatársamat, fohászt mondok érte. Mielőtt nekiállok mosogatni: Ezt érted teszem Jézusom. Egy nagymama arra tanította unokáit, hogy ha beülnek az autóba, mindig mondják el: „Jézus, segíts!”

Ha bekapcsoljuk a számítógépet, éppen egy „Üdvözlégy Máriát” mondhatunk el, míg beindul a gépezet. Vasaláskor azért a szeretettünkért imádkozhatunk, akinek a ruháját vasaljuk.

Elalvás előtt elképzelem, hogy Isten tenyerében fekszem, s Ő vigyáz rám. Mint a nap utolsó cselekedete, nagy befolyással van a tudatalattira.

Egy tanító néni – nem egyházi iskolában – kitett egy keresztet a falra, hogy ha ránéz, erőt meríthessen.

Fontos, hogy ilyen dolgokat bevigyünk az életünkbe, hogy egész nap Isten jelenlétében tudjunk élni!

Aki tanul zenét, tudja, hogy a skálára is nagy szükség van. Fejleszti a technikát, segíti a hangnemekben való eligazodást. A rózsafüzér a skála. A titkok megadják a rózsafüzér hangnemét, amelyen tovább lehet elmélkedni, a monoton imádság pedig a technikát fejleszti, hogy Istenre mielőbb ráhangolódjunk, s elidőzzünk Nála.

Az etűdök művészi készség csillogtatására, fejlesztésére alkalmas zeneművek. Amelyek nehezek, de nem olyan szépek, mint az előadási darabok. Ezek a tevékeny hétköznapiak.

Római Szent Franciska hat gyermek édesanyja mondta: „a férjes nőnek igen sokszor ott kell hagynia Istent az oltárnál, hogy megtalálja őt a házimunkái s gondjai közt.” Különféle hivatások vannak. Az édesanya, aki éjszaka gyermeke mellett virraszt, más életmódot, időbeosztást él meg, mint egy kedvesnővér, akinek meg vannak szabva az imaórái, és lelkiismeretesen elvégzi őket.

Az előadási darabok jelentik a szemlélődő imát. Ahogy a zene szépségének átadom magam, s szárnyal a lelkem, a szemlélődő imában Istennek adom át magam, s elidőzök az Ő közelségében. Nem üres kézzel ül be Isten az ember szívébe, hanem rengeteg megerősítő ajándékot, kegyelmet hoz magával. Megtermékenyí-

ti az ember lelkét. Ha a fény beragyogja, akkor a világosságban olyan magától értetődővé, egyszerűvé válik minden!

Olyan ez, mint amikor kiülünk napozni. Arcunkat a fény felé fordítjuk, s élvezzük, ahogy a napsugarak átmelegítenek, átjárják testünket. D-vitamint juttatnak szervezetünkbe, s megerősítik csontjainkat.

A szentmise már egy szimfónia, amely legtöbbet adhat, mutathat ember és Isten kapcsolatában. Minden szentmisében az önmagát odaajándékozó, s saját testével tápláló Istent vehetjük magunkhoz.

Az imádság olyan, mint férj és feleség közti élő kapcsolat. Együtt dolgoznak, nevelik a gyerekeket, egymástól kérnek tanácsot. Így kellene nekünk a Jóistennel is együtt munkálkodnunk, tanácsot kérni, meghitt közelségben elidőzni Vele.

Reggeltől estig a Jóisten jelenlétében élünk, ha gondolunk rá, ha nem. Mennyivel szebb úgy tölteni a napot, hogy odafordulunk hozzá, kérjük támogatását, hálát adunk neki. Ne legyen egyetlen mozdulat, szó, amelyet nem az ő indíttatása vezet, amely nem a vele való párbeszéd gyümölcse. Így az ember élete imádsággá változik.

Képzeljük el, hogy gyermekünk furulyázni tanul, és elsőnek sikerül a „Süss fel napot” elfújnia. Mindenki repdes a boldogságtól és tapsol, hogy milyen ügyes.

Milyen boldog a Jóisten, mikor sikerül elfújnunk a mi „Süss fel napunkat”! Hát még amikor látja, hogy a folyamatos újjgyakorlat, skála, etűdök által mennyit fejlődünk és sikerül egy szép darabot is eljátszanunk! Lehet, hogy ez a darab még messze van attól a szépségtől, amit megálmodott, de a Jóisten, higgyük el, ekkor is fog tapsolni.

Isten a legkisebb gügyögésre is nyitott. A dadogásunk mögött is megérzi, hogy szívünkben iránta bizalom, szeretet, engedelmesség van. Mi sem várunk szép szavakat gyermekeinktől. Ha átölelik a nyakunkat, megpusztilnak, ez már nekünk elég.

Ezt Gandhi így fogalmazza meg: „Többet ér, ha szíved adod bele az imádságba, még ha nem találsz is hozzá szavakat, mint megtalálni a szavakat anélkül, hogy beleadnád a szívedet.”

Amikor valaki autót vezet, kezdetben nagyon kell összpontosítania, de bizonyos szint után automatikusan teszi a dolgát: már észre sem veszi, hogyan vált sebességet, hogyan nyomja a gázt, hogyan tekeri a kormányt, hanem csak arra figyel, merre jár. Ugyanígy van az imádsággal is. Az elején jobban odafigyelünk a megfelelő módszerre, a szavakra, de bizonyos idő után már csak a kapcsolat a fontos. Az ima elmondása nem a cél, mert a cél az, hogy eljussak Istenhez. Az imádságnak olyanná kell válnia, mint a lélegzetvételnek. A munkát és imát szétválasztani olyan, mintha a testet és a lelket választanánk szét.

A schönstatti ember abban „más”, mint a többi, hogy az egész napját Istennel éli, mert a szívében egy szentély van, ahol mindig tudja imádni a Jóistent. Ezért ha a körülményei nem engedik meg az elvonulást, akkor is mindig „otthon van az Úrnál”. Kentenich atyát megkérdezték, hogyan tud annyi emberrel kapcsolatban lenni, beszélgetni, figyelni. Mikor tud imádkozni egyáltalán, hiszen annyian lefoglalják? Erre azt válaszolta, hogy „egész álló nap imádom az Istent azok szívében, akik hozzám jönnek”.

Kentenich atya további tanácsokat is ad az imádsággal kapcsolatban:

1. Ne csak a szokásos imákat mondjuk. Ez nekünk nem elég. Minden nap fordítsunk egy rövid időt a bensőséges imára!

2. Fontos bizonyos időket csak a Jóistennek fenntartani. Találékonyak kell lennünk, hogy 5-10 percre visszavonulhassunk magunkba, hogy kizárólag a Jóistennel legyünk.

Egész nap kis fohászokkal, rövid imádságokkal béleljük ki szívünk szentélyét, mint ahogy a kismadár béleli ki fészket puha tollal, mohával, hogy este vagy reggel, kinek mikor van ideje a háziszentélyben, a kis Jézus otthont találjon benne.

Az évzárón egy kislány odament a tanító nénijéhez, s egy kicsit szégyenkezve ezt mondta: „Nem tudtam virágot hozni, de elhoztam szívem minden szeretetét” – s átölelte tanítóját. Kell-e ennél több a Jóistennek? Odaülünk háziszentélyünkbe, nem tudunk mit magunkkal vinni, csak a fáradságunkat, gondjainkat, s szívünk minden szeretetét.

Ketten egy ütemben

*Még alig emelkedő gondolatnak
vagyunk mi egy-egy szárnya.
Lehullna ez az égre szálló madár,
ha a két szárny elválna.
Két szárny vagyunk, de fenn a fellegekben
nem szállhatunk, csak mind a ketten
szívverésnyire pontos egy ütemben.
Szállj hát velem egy rezdülésű szárnycsapással.
Hullongó tollak voltunk egyedül,
– szárnyak lettünk egymással.*

(Váci Mihály: Két szárny)

Különböző időközönként megtörténik a személyiségünk változásának eredményeként, egyfajta széthangelődés a házastársak között. 5-10-15 év eltelik, megjelennek a gyerekek, az első rigolyák, elkopik, ellaposodik a kapcsolatunk, sűrűsödnek a munkahelyi teendők, naphosszat különböző társaságban töltjük az időnk, csak fáradtan futunk össze.

Mi történik ekkor? Egy fontos lépés következik: észreveszszük ezt!

„Lehet boldogító és jó a házasság életünk végéig, de a kapcsolat életképtelenségét jelzi, ha semmi nem változik benne. A tizedik házassági évfordulónkon megkérdeztem a feleségemet, hogy ha visszatekerhetnénk az órát tíz évvel és öt perccel ezelőtre, amikor még nem mondta ki az igent, akkor hozzám jönne-e még egyszer. Rám nézett és azt mondta: nem. Azt gondoltam, valami nagyon nagy baj van a házasságunkkal. A feleségem látta a kétségbeesést az arcomon, és hozzátette, hogy ahhoz az emberhez, aki akkor voltam, nem menne hozzá, de ahhoz, aki most vagyok, igen. Változunk, és számomra ez elvárás is: szeretnék fejlődni, jobb emberré válni a házasságomban.

Másrészt fontos visszajelzés: a másik vajon jobb vagy rosszabb emberré vált mellettem? Akik egymással összhangban élnek meg hitbeli nézeteiket, olyan kapcsolatvédelmező tényezővel rendelkeznek, amilyenrel más párok nem” – mondja *Mihalec Gábor* lelkes-családterapeuta a *Gyűrű-kúra* c. nagysikerű könyv szerzője.

Számolnunk kell azzal, hogy közös életünk hosszú szakaszain át az együttlét nemcsak boldogságot, hanem terheket is hoz magával.

„A társunkat mindig újra megszólítjuk a szeretet szavával” – mondja Tilmann atya. Gyakran egy kis „Te” elég arra, hogy ezt a szeretetet magunkban újra fellobbantsuk. „Teljesen a rendelkezésedre bocsátom magamat.” Ez a szó használható azokban a helyzetekben is, ahol a házastársi szeretet a legnagyobb követelmények elé állít bennünket, ahol egyszerűen nehezzé válik az együttes élet. Napjainkban sok pár küszködik ezzel.

Ezért van egy saját módszerünk. Összeülünk, és beszélünk egymással. Beszélünk egymással arról, mi foglalkoztat, hol szolt hozzánk a Jóisten. Hetente, havonta, évente... *időt száunk* a kapcsolatunk ápolására, arra, hogy egészen egymásra figyeljünk. Jelen vagyunk a társunk számára, bizalommal fordulunk egymáshoz. „*Építjük a mi egységét.*” (J. Kentenich)

A zeneiskolában egy kis házi koncerten két kislány négykezeset játszott. Az egyik egy kicsit elcsúszott az ütemmel, és két másodperc alatt teljes volt közöttük a káosz. Odament hozzájuk a zenetanár, megmutatta a kottán, hogy honnan kezdjék újra, és ezután már ismét „egy ütemben” játszottak tovább. Mint ahogy a zenetanár kibogozza az összekuszálódott szövegeket, úgy tud a házastársi beszélgetés, imádság is újra összhangot teremteni, segít a két félnek azonos ütembe kerülni.

Tilmann atya azt mondja: Fontos az embereknek, hogy elfogadják legyenek. A rádióban hallottam egy nőt, aki arról beszélt, hogy a kutyája hűségesebb társa volt, mint az élettársa. Mit mond Isten ezáltal?

Miért olyan szép, ha kutyája van valakinek? A kutyának hűséges tekintete van és kedvesen csóválja a farkát. A kutya nem

kívánja meg azt, hogy változzak! A házastársam pedig igen. A kutya rám néz, és nem kell megváltoznom, egyszerűen szeret. Ez az embernél azonban másképp van: követeli, hogy változzak meg.

A léleknek nem jó, ha követelést érez, hogy meg kell változnia! Viszont, ha a társam nagynak lát, valóban változni tudok: „Nagynak látsz engem a gyengeségeimmel együtt is, ezért szeretnék jobb emberré válni!” Ha ilyen társam van, akkor átélem azt, hogy valaki hisz bennem. Azt mondom magamnak: szeretném megváltoztatni az életemet! A gyermekeinket is azáltal neveljük, hogy rájuk nézünk! És mi is azáltal nevelődünk, ha valaki ránk tekint.

Egy kutya ezt nem tudja. A kutya tekintete azt mondja: úgy, ahogy vagy, kedves vagy! Ezen a ponton egy neveletlen ember megmarad annak, aki volt.

Nem a figyelmeztetés a szeretet útja, hanem a másikban való hit. Ez az a kegyelem, amelyet a szentélyünkben a Szűzanyától kikönyörgünk, hogy újra *nagynak lássuk a társunkat, gyermekeinket*. A társunkba vetett hitünk Istenbe vetett hitünkből táplálkozik. Istenből táplálkozó reménnyel tekintünk *derűvel a jövőbe*, reméljük házasságunk újra és újra való megújulását.

Társam szeretetében és gyengeségében megtapasztalom Isten szeretetét, amellyel megérint engem. A társam hibáiban és gyengeségeiben megtapasztalhatom Istent, aki arra hív, hogy még jobban szeressem őt.

Mit tehetünk? *Építjük a MI egységét*. A személyiségünket ajándékozzuk egymásnak. „*Boldoggá tesszük egymást: mindkét fél számára a másik java lesz a legfontosabb*. Ez feltételezi, hogy *mindketten állandóan küzdenek a másik szerelméért*. A házasság így lesz az életszentség elsőrangú iskolájává, illetve vértanú iskolává, ha egyoldalúvá válik.”

Tökéletesítjük kölcsönös szerelmünket: a hétköznapi sok alkalmat nyújtanak erre.

Kentenich atya azt mondja a házastársaknak:

„Mindkét fél állandóan a társának a viszonyszeretetéért verseng. Vagyis az asszony mindig újra elnyeri a férje szerelmét; a

férfi pedig mindig újra meghódítja a feleségét. Nem maradnak azonban a házasságuk előtti szinten, hanem erkölcsileg egyre magasabb és magasabb értékűvé válnak az erőfeszítéseik.

Hogyan küzd egy nő a férje szerelméért? Az asszonynak elég érettnnek kell arra lennie, hogy a férjének bizonyos nyugalmat és elrejtettséget ajándékozzon a szívében. Mit jelent ez? Például a férfi fáradtan hazaérkezik a munkából, ugyanakkor a nő is már elfáradt a saját munkájában, mégis gondoskodik arról, hogy a férje jól érezze magát. Milyen magasrendű jóságot jelent ez! De fordítva is igaz. Hogyan küzd a férfi a nőért? Úgy kell most is viselkednie, mint ahogy a házasság előtti udvarlás idején. Vagyis időt biztosít arra, hogy ápolja a felesége és a gyermekei iránti szeretetét.

Hasonlítsák egyszer össze az első szerelmüket a mostanival! De ez még nem elég! A szerelmet be is kell bizonyítani és mindig újra meg kell vallani! Milyen kevés ma a hű szeretet! A hűség nemcsak abban áll, hogy nem élünk más nővel, ill. férfival. Nem! A hűtlenség már ott kezdődik, hogy a társunknak nem ajándékozzuk oda egészen a szívünket; hogy már nincs időnk a számára; hogy valamilyen más hobbival foglalkozunk inkább. Vagyis valami más jobban érdekel a feleségnél és a gyermekeknél.

A kölcsönös megajándékozás és odaadás szimbóluma a gyűrűk egymás ujjára húzása az esküvőn. A házasság szentsége által a kölcsönös önátadás és ajándékozás egy magasabb szintre emelkedik.

A házas találkozásban sem a saját élvezetünket keressük, hanem a másik örömét. Sokáig elidőzünk az egymás iránti gyengédségben, ha a társunknak úgy jó.”

Kentenich atya szerint a házassági aktus egy tökéletes kölcsönös ön-elajándékozás és elfogadás. Itt két személy cselekszik, nem két test. És az egyik személy így szól a másikhoz: „A Tied vagyok, teljesen a rendelkezésedre bocsátom magamat, mert szeretnék boldoggá tenni. És a másik személy elfogadja ezt. Ezért mondhatjuk, hogy semmi sem hasonlít jobban Isten-

re, mint egy házaspár, aki szerelmes szeretettel a házassági aktus pillanatában egészen egymásnak ajándékozta magát.”

Várnagy Andrea és Farkas Zsolt zongoraművész házaspár (a 2013-as házasság hetének arcai) mondták: „Az életünk egyet jelent a zenével. A próbákon sokszor keményen kell dolgoznunk ahhoz, hogy össze tudjunk csiszolódni. Csak így jöhet létre az, amit aztán a közönség is harmonikusnak hall. Ez azt is jelenti, hogy egymást is állandóan formáljuk. Különböző a habituunk, és Isten azért rendelt minket egymásnak, hogy minél jobbak alakítsuk egymást.

Ahogy minden hangszer, úgy a házasság is el tud hangolódni. Ahhoz, hogy jól működjön, szükség van a naponkénti újrahangolásra. Nagyon oda kell figyelni, hogy minden hang a helyén legyen. Sokszor hetek és hónapok munkája, míg egy négykezes úgy szól, ahogyan szeretnénk.

A párkapcsolatban is időre van szüksége ahhoz, hogy a dolgok a helyükre kerüljenek. Egy mű akkor is tovább dolgozik még bennünk, amikor a próbák véget érnek. Valahogy így van ez a házassággal is: amikor épp nem dolgozunk rajta, akkor is folyamatosan érlelődik.”

A Szűzanyával meglepő eredményességre jutunk

Egy anya írja: Kamasz gyermekünk egy messzi városban tanul. Anyai szívem repesve vár minden hírt róla. Egyik este megszólal a telefonom. „Halló!” – megdobban a szívem, ez ő. Legszívesebben ujjonganék, de lehűtöm magamat. A hangjából érzem, hogy nincs jó hangulatban. Így nem is merem megkérdezni, hogy van. Csendben várok. Közben odamegyek a háziszentélybe, és némán mutatom a Szűzanyának a telefont: „Segíts neki és segíts nekem is, hogy jól szóljak; hogy el tudja mondani mi bántja; hogy tudjak segíteni neki!” Mert már vannak rossz tapasztalataink, amikor rosszat szoltam; amikor nem sikerült; s akkor még rosszabb lett minden, mint előtte volt. Kártyát húzok Kentenich atya üzeneteiből. Ez áll a kártyán:

„Nem feledkezem el Rólad,
ne feledkezz meg rólam!

Anya tökéletesen gondoskodik és győz!”

Hálás pillantást vetek a Szűzanya képére. „Köszönöm!” És akkor az én gyermekem is megszólal, beszélni kezd, és mondja, mondja... Én meg a könnyeimet törölgetve csak hallgatom. „Köszönöm, édes Szűzanya! Fogadd el érte minden kínomat, bajomat!”

„Mária, Isten remekműve, minden más művét megelőzi és felülmúlja” – mondja Szent Bernát. Ő egy igazgyöngy, vagy – a mai emberhez szólva – olyan, mint az ötös lottó, egy felbecsülhetetlen kincs. Isten csodálatos fantáziájára utal, hogy adott nekünk egy ilyen ajándékot. Vajon mi lehetett az Atya szándéka ezzel? Csupán, hogy legyen egy kedves, jó anyja a Fiának, Jézusnak? Az Atya olyan bőkezű, hogy amikor ad, két kézzel szór, ha megfigyeljük. Máriát mindannyiunknak adta, és a rendelkezésünkre bocsátotta! A kereszten Jézus azt mondta Jánosnak: „Nézd, ő a te anyád (is)!” (Jn 19,27) Innen már sejthető,

hogy Mária minden ember anyja lehet, ajándék minden egyes ember számára. Mit mond *Máriáról* Kentenich atya?

Életutunkon kísérő vezető: „Ha Isten már angyalai által vezet bennünket, mennyivel inkább teszi az angyalseregek királynője által!”

Tökéletesen gondoskodó anya: „Négy évig voltam fogoly, de úgy jöttem el a lágerből, mintha nyári üdülésből jöttem volna. Számptalan veszélyt átvészeltünk. A pusztulás közepette Mária valóban a gondviselőnk volt.”

Érdemes ezen elgondolkodni. A koncentrációs tábor olyan volt, mint egy nyári üdülés? Nekünk is vannak problémáink, nehézségeink az életünkben. Lehetséges lenne, hogy a mi apróbb és nagyobb nehézségeinkben is érezhetünk egy anyai gondviselő kezét, amitől megszépülhet a legnehezebb gond is? Csak nem?!

„MHC! Mater (perfectam) habebit curam! Anya (tökéletesen) gondoskodni fog!”

A gondviselésbe vetett hősiesség bizalomra tanít: „A karizma, amivel a Jóisten, a Szűzanya által meg akar minket ajándékozni, abban áll, hogy mindannyian a gondviselésbe vetett hit hőseivé és mestereivé válunk.” „Minden gondotokat őreá vessétek, mert neki gondja van rátok.” (1Pt 5,7) Naponta meg kellene élnünk ezt szó szerint. Nagy kalandokat lehet így átélni, ha megfogjuk a Szűzanya kezét és azt mondjuk: „Mostantól Te vigyél!”

Az üdvösség felé vezet, lelkeket akar menteni: „Szilárd meggyőződéssel kell hazamenniük, a Szűzanya mindannyiunkat eszközként akar használni az új világ teremtésében, az egyház legújabb kori partra kormányzásában.”

Mária mindig Jézushoz vezet, és mindig Jézusra mutat. „Tegyetek meg mindent, amit csak mond!” – mondja a kánai menyegzőn (Jn 2,5). Az ő keze soha nem hajlik maga felé. Ha megkérjük, kézen fog és elvezet Jézushoz. Mondhatjuk, hogy ő a „garancia”, a biztosíték, hogy eljutunk életünk végén a mennybe. El lehet jutni oda úgy is, hogy egy életen át küzdünk a bűneinkkel, az akadályokkal, a gonosz kísértéseivel, de itt van Mária, akiről azt mondja a Szentírás, hogy letapossa a kí-

gyó fejét! Ha kézen fogva megyünk Vele, „szétnyílik” előttünk a tüskebozót, mint a mesében, a Csipkerózsikát felébresztő királyfi előtt! Miért is nem használjuk ki eléggé ezt a csodálatos lehetőséget, amit Isten ajándékoz nekünk Máriában!

Bízzuk rá magunkat, hiszen neki szívügye, hogy elvezessen bennünket Istenhez, s hogy így az életünket „sikerre” vigye. „Ő egy nagyon hatalmas asszony” – szokta volt mondani Tilmann atya. A Szűzanya a legnehezebb dolgokat is meg tudja oldani az életünkben. Ahogy egy édesanya szokta mondani: „gubanc-kioldó Szűzanyánk”.

Hogyan is foghatjuk meg az Ő kezét, hogy vezessen? Kentenich atya nagyon eredeti és zseniális ötlete volt, hogy hívjuk meg az életünkbe, családi otthonainkba a Szűzanyát, létesítsünk háziszentélyt és kössünk vele szövetséget.

Így ír erről:

1. „Nem lenne-e lehetséges, hogy a mi kis kongregációs kápolnánk egyúttal a Tábor-hegyünk is lehetne, amelyen Mária dicsősége megnyilvánul? Nem vihetnénk ennél nagyobb apostoli tettet végbe, értékesebb örökséget az utódainkra nem hagyhatnánk annál, mintha Úrnőnket és közbenjárónkat arra indítjuk, hogy különös módon állítsa fel itt a trónját, ossza ki értékeit és hassa a kegyelem csodáit...” (Részlet az alapító levélből – Küldetésünk titkai 6.)

2. „Ha Máriával szeretetszövetséget kötök, mindent neki áldozok. Ő ismeri az én szeretetemet. Nekem ajándékozza egész anyai gondoskodását és szeretetét. Ha Isten úgy akarja, megóv a szenvedéstől vagy megédesíti a szenvedést. Ha minden dolog és esemény fölött és mögött Isten szeretetét és bölcsességét látjuk, akkor mindig és mindenütt boldogok és jókedvűek leszünk.”

3. „Üres kezünket bizalommal Mária felé nyújtjuk. De nem szabad ennyivel beérnünk! Teli kézzel is kell mennünk! Mária képmásainak kell lennünk! És Mária a segítője, csodálatos szolgálóleánya Krisztusnak az egész megváltás művében.”

Egy szövetség mindig kétoldalú egység. A Szűzanya adja az Ő kegyelmeit és gondoskodását. Minket pedig kér, hogy

dolgozzunk önmagunkon, fektessünk energiát az önnevelésünkbe, gyarapítsuk a kegyelmi tőkét áldozatainkkal, elősegítve ezzel mások üdvösségét.

És akkor elkezdődnek a csodák az életünkben! Néha nem nagyon látványosan, mert lehet, hogy kívülről semmi sem látszik, de az emberi szívekben nagy változás történik. Valamilyen más szempontból látjuk a dolgokat, megsejtjük Isten gondoskodását olyan dolgokban, ahol az fel sem merült. És bizony számtalan „látványos” csoda is történik; kioldódnak a csomók, helyrekerülnek a dolgok, az eltévedt bárány megkerül, családi házak felépülnek, házasságok köttetnek, régen várt gyermekek megszületnek.

Obudavári lelki központunk létrejötte is egy csoda. Külföldi segítség nélkül, a magyar Schönstatt-családok adományaiból és áldozataival, a Szűzanya nagy kegyelmi segítségével valósult meg az álom. A képzőközpont építésekor 10-20 milliós hiányok voltak. Ennek ellenére a megbeszéléseken senki nem nyugtalanzkodott, egyedül az ügyvéd. És a szükséges időpontra öszszegyűlt a pénz. Igaz, közben az ügyvivők egyike a hivatalos papírt betette a kegykápolna oltárterítője alá, a Szűzanya elé.

Igen, Mária anyaként gondoskodik (odaadó típus), másrészt viszont királynő, aki eszközként akar használni (hódító típus). Segít az önnevelésünkben, hogy Isten jól használható eszközei lehessünk. Segít, hogy bensőleg át tudjunk alakulni.

Mindez megnyilvánul *Schönstatt sajátos kegyelmeiben*. Ezek ajándécsomagok, nézzük meg, mi van bennük:

1. *Otthonosság kegyelme*: Biztonságban érezzük magunkat Isten közelében, és minden Vele kapcsolatos dologban. Megérezzük, hogy a végső hazánk a mennyben van. Ez a kegyelem segít abban is, hogy ne tapadjunk túlzottan a földi élethez, hanem vágy ébredjen bennünk az isteni élet után.
2. *Lelki átalakulás kegyelme*: A megtérés, a lelki átváltozás és megújulás kegyelmei ezek, hogy meg tudjunk bocsátani egymásnak, hogy tudjunk imádkozni egymásért, s hogy egymás szolgálatára tudjunk lenni. A Szűzanya

a háziszentélyünkben hatalmas és befolyásos nevelő a számunkra.

3. *Apostoli gyümölcsözőség kegyelme:* A keresztény lelkület nélkülöző társadalomnak szüksége van a hétköznapiakban apostolokra. Rendkívül erős kisugárzása van azoknak a családoknak, akik maguk is élő szentéllyé válnak, mert élő példát mutatnak arra, hogy a hétköznapi életben is számítani lehet Istenre. Ez nem fantasztikum, hanem eleven, szemléletes életpélda, amely a mai embernek, aki a látványnak, külső élményeknek a rabja, sokkal jobban megfelel, mint bármilyen beszéd. „Az egyetlen Biblia, amit a mai ember még olvas, a hétköznapi vallásos élet. Ezt a Bibliát kell felmutatnunk.”

Hogy mennyire szeret bennünket a Szűzanya és mennyire figyel ránk, mutatja az is, hogy azon a napon, amikor ezek a gondolatok „papírra” kerültek, épp a következő volt a napi Kantenich atya idézet: „A Szűzanya valóban és igazán az én Édesanyám, nemcsak Krisztus Édesanyja”.

Derűvel a jövőbe!

Gertrud-Maria Erhard nővér előadása
Elhangzott 2013. április 7-én Óbudaváron a kápolnaünnepen

Kedves Barátaim, kedves Vendégek!

Nagyon örülök, hogy ilyen sokan itt vannak és süt a nap. Hideg van, de legalább süt a nap! Örülök, hogy itt Önökkel lehetek a szentélyünnepen. Jól emlékszem, amikor 8 évvel ezelőtt első alkalommal voltam itt, éppen szentélyünnep volt. 2005. április 2-án nagy és szép ünnep volt: kegyelmi idő! Aznap este kaptuk a hírt, hogy II. János Pál pápánk meghalt. Fontos nap az Egyház történetében, fontos nap a világtörténelemben, és fontos nap a Schönstatt történetében, mert Magyarországon, Óbudaváron felszentelték az első schönstatti szentélyt!

II. János Pál pápa, amikor már nagyon beteg és gyenge volt, azt mondta: „Derűs vagyok, ti is legyetek derűsek!” Annak ellenére, hogy beteg volt, örömmre hívott minket!

Van okunk arra, hogy örüljünk ebben az egyházi évben. A hit évében azt mondjuk: Derűvel a jövőbe! Az Egyházban a hit éve a Schönstatt-mozgalomban a misszió éve is. Tényleg van okunk az örömmre! Dinamikus emberek vannak itt, fiatal emberek (a Fiúmozgalom 40 fiatalja) töltik most itt a hétvégéjüket, éppen a szentélyünnep idején. Nemrégén ismét fontos lépés történt az Egyházban: van Ferenc pápánk!

Egy német asszony mesélte, hogy amikor még iskolás gyermek volt, a tanár azt kérdezte: ki választja a pápát? Mit mondtak volna Önök? – „A bíborosok!” A diákok is ezt válaszolták, de a tanár még nem volt elégedett. Végül azt mondta: a Szentlélek választja a pápát. Most ez az asszony a pápaválasztás ideje alatt visszaemlékezett erre az emlékére.

Szükségünk van a Szentlélekre és arra a látószögre, hogy Isten lelke emberek által működik. A pápaválasztás után néhány nappal kaptam egy német férfitől egy e-mailt, verset írt. Címe: A tavasz illata az egyházban. Azt írja: „egy férfi a második sorból az első Ferenc lesz! Az első jezsuita, az első dél-amerikai, a pápai székben. Azt mondják, hogy szerény, egyszerű lakásban lakik, tömegközlekedési eszközöket használ, azt mondják, hogy ő más. A szegények ügyvédje, olyan férfi, aki egy katasztrófa áldozatait meglátogatta a helyszínen. Olyan ember, aki szereti a focit. Mindez a tavasz illatát árasztja számomra az egyházban!” Nagyon izgalmas volt számomra, hogy a mostani pápa röviddel azelőtt, hogy Rómába utazott, találkozott több mint 30 schönstatti pappal. Ezt a találkozót már fél évvel azelőtt eltervezték. A 30 közül az egyikkel tudtam beszélni. „Nagyon szép találkozás volt – mondta –, a Szentatya nagyra értékeli a mozgalmat, mindenekelőtt tesznek is valamit a szegény emberekért, a plébániákért.” Az egyik schönstatti atya megkérdezte a majdani pápát, hogy milyen szempontokat tart fontosnak a pápa választásához. „Nem mondok semmi újat Önöknek, de ebben hiszek” – válaszolta a pápa. Négy pont volt a válasz:

1. A Szentatyanak az ima emberének kell lennie.
2. Tudnia kell, hogy nem ő, hanem Krisztus vezeti az Egyházat, és ezt hirdetnie is kell.
3. Jó püspöknek kell lennie, aki gyengéd, és tudja, hogy nem azért vagyunk, hogy verjük a bárányokat, hanem hogy szeressük őket.
4. A Kúriát ki kell takarítani.

A schönstatti atya azt mondta nekem: ezeket meg is fogja tenni! Ő olyan ember, aki alkalmas a meglepetések okozására! Jól tud prédikálni, általában rövidek a prédikációi, 3 gondolatból állnak, amit meg is lehet jegyezni. Egy másik schönstatti atya megkérdezte: „Hogy van bíboros úr egészsége?” Válasza: „Már jól vagyok!” Erre egy újabb atya: „Bíboros úr, akkor vigyázzon, hogy ne hogy papává válasszák!” Bíboros: „Vigyázok! Egy botot viszek magammal, hogy mindenki lássa, milyen öreg vagyok!”

Még valamit adott a schönstatti papoknak útravalóul, olyat, amit ő fontosnak tart: az Egyháznak ki kell mennie az utcára.

Nekünk, mint az Egyház pásztorainak, gyakran az a benyomásunk, hogy 99 juh van az akolban és egy elveszett. De éppen fordítva van! Csak egy juhunk van az istállóban, a 99 pedig elveszett! És úgy ápoljuk ezt az egyet, mintha 99 lenne, a 99 pedig semmit sem kap! Egy olyan Egyház, amely nem megy ki az utcára, az beteg. Az egy önmaga körül forgó Egyház. Ha az Egyház kimegy az utcára, lehet, hogy baleset éri, sérüléseket szerez, de még mindig jobb egy sérült Egyház, mint egy önmaga körül forgó!

Ezt a gondolatot Kentenich atya úgy fogalmazta meg: miszsiós Egyházra van szükségünk!

Arról van szó, hogy a hit valódi szikráját lángra lobbantsuk! Arról van szó, ami a szívet megéri, hogy azt továbbadjuk. Ha a lélek megéri a szívet, a szív olyan puha lesz, mint a viasz, és akkor lángra kap a szív. Egyszer csak lelkesedés lesz.

Az utóbbi hetekben volt egy családnapi hetem, egy asszony ott azt mesélte, hogy csoport-összejövetelükön az volt a téma, hogy „Isten engem feltétel nélkül szeret”. Ez tulajdonképpen egy katekizmusi igazság, már sokszor hallottuk, ez az asszony is. De a csoport-összejövetelen ez élményévé vált, és könnyek voltak a szemében, amikor ezt mesélte. Valami, amit már tudott, egyszerre elérte a szívét. Kentenich atya egyszer azt mondta, hogy a fejből a szívbe vezető út néha kilométer hosszú! Ennél az asszonynál bekövetkezett, hogy valami elérte a szívet.

Szeretném meghívni Önöket, hogy tapogatózzanak a Szentlélek működése után a szívükben: hol éltem meg valamit, nemcsak a fejemben, hanem a szívemben? Hol következett be, hogy a szívem egyszerre meleg lett és meglágyult, és lelkesedést élt meg?

Szeretnék most Önöknek egy percet adni, hogy efölött gondolkodjanak! (Ezután) Most két percet szeretnék adni, hogy a szomszédjakkal erről röviden beszélgessenek. Látom az arcukon, hogy szép dolgokról beszéltek!

Nem tudom, hogy részleteiben miről beszéltek, de kiindulhatok abból: ahol egy tiszta öröm kitölti a szívet, ott a Szentlélek működik.

Kentenich atya egyszer egy szép képet használt, hogy megmagyarázza a Szentlélek működését: ha az ember fáradozik, megerőlteti magát, hogy jó legyen, szeretne jó lenni, önmagát nevelni, megpróbál imádkozni, jófeltételeket tűz ki maga elé, talán még le is írja, lelki napirendet készít, ez néha megerőltető, fárasztó. Gondoljuk azt, mintha a tengeren egy hajóban lennénk, és mi lennénk az evezősök. Ha Isten lelke segít, az talán ahhoz lenne hasonló, mint amikor a hajón kifeszítik a vitorlákat és a szél belekap azokba, és akkor a hajó egész más dinamikával, erővel halad előre. Szeretném ezt most bemutatni Önöknek. (Demonstráció: kék abrosz a tenger, papírcsónak a hajónk, hajszárító a Szentlélek, a papírcsónak elrepül. Derűtség, taps.) Látható?

A Szentlélek óriási segítség! Ehhez azonban szükséges tennünk valamit: kifeszíteni a vitorlákat, és kormányozni is kell, de egy egész más erő adja a lendületet! Így hat a Lélek!

A Fiúhétvége témája: „Krisztus szeretete sürget minket! Sürget ez a Lélek!”

Szeretném meghívni Önöket az apostolok iskolájába, szükségünk van a Szentlélekre! Nekünk az a feladatunk, hogy az előkészítő munkát végezzük el, és azután reménykedjünk abban, hogy a lényegét a Szentlélek megteszi!

Egy apostol meggyőzően csak azt tudja hitelesen továbbadni, ami az ő bensőjéből jön.

Tilmann atya egyszer kiadott egy jelszót: arról van szó, hogy fedezzem fel az én Schönstattomat!

Azt is mondhatnánk: az én egyházamat, az én Istenemet!

Tehát nem arról van szó, hogy a hitnek az egész épületét felmutassuk, hanem azt, ami minket megérintett és belelkesített. Ha a Lélek a szívemben lángra gyújtott valamit, akkor azt a lángot tovább adhatom.

A kápolna, amit ma ünnepelünk – Kentenich atya szerint – egy kis cönákulum (az utolsó vacsora és a pünkösdi Szentlélek kiadásának terme). Ez azt jelenti, hogy Kentenich atya megtapasztalhatta, hogy az ezzel a hellyel való érintkezés segít abban, hogy a Lélek megérintse a szívét. Ha a Lélek érinti meg a szívet, akkor lendületet kapunk (ahogy a vitorla kapja a szél

lendületét). Akkor szívesen továbbadnánk valamit. Még arra is készségessé válunk, hogy amit megszerettünk, attól megváltjunk és továbbadjuk. Kentenich atya erre azt mondja, ez az apostoli lelkület és vértanúi lelkület.

Ma ünnepeljük azt a kápolnaünnepet, amikor Tilmann atya a mennyeországból ünnepel velünk! Sok minden van, amiért hálások lehetünk. A Gódány házaspárral együtt Ő volt az esz-köz, hogy itt Schönstatt-mozgalom és szentélyünk lett!

Tilmann atyának volt egy kedvenc képe, ha arról volt szó, hogy valahol Schönstattot fel kell építeni. Az ahhoz hasonló, mint amikor egy repülő a háborúban az ellenséges terület fölé ér, kienged egy ejtőernyőst, és ahova az ejtőernyős megérkezik, elkezd harcolni, valami újat felépíteni. Apostol. Azt hiszem, Tilmann atya maga is ilyen apostol volt. Néha egy német férfiről is beszélt, Otto Lilienthalról, aki a XIX-XX. században élt, a repülés úttörője.

Amikor ideértem néhány nappal ezelőtt, a repülőtéren láttam egy nagy plakátot. Néhány férfi látható rajta, akik fontosak voltak a repülés fejlesztésében, köztük ő is. Az emberiségnek mindig is nagy álma volt, hogy repüljön. Néhány úttörő, akik az első kísérleteket tették, egy közülük Otto Lilienthal. Testvérével sokat tanult, megfigyelte a madarak repülését. Számításokat végzett, repülő szerkezeteket épített és valamikor sikerült neki az is, hogy 15 métert tudott repülni. Néhány felvételt mutatok erről.

Szép német dal is van erről, a refrénje azt ismétli: „Te tudsz repülni, igen, te tudsz repülni! Hagyd, hogy a szél előlről fújjon! Tárd ki a szárnyakat, meglátod, tudsz repülni, igen, tudsz repülni!” Ez volt Lilienthal álma! Ez volt az ő motivációja! Mindent bevetett ezért. Néhány repülése sikeres volt, de az egyik repülése során (ekkor 48 éves volt), amikor forgószelebe került, nem tudta kormányozni a szerkezetet, lezuhant és nagyon megsérült. Teljesen tudatánál volt. Először lovasszekérrel egy házhoz vitték, majd a vasútállomásra, hogy Berlinbe szállítsák. Teljesen tudatánál volt, és valószínűleg azt is tudta, hogy nem sokáig él. Aztán a Berlinbe vezető vasúton kómába esett és már

nem ébredt fel. Ez az ének erről az utolsó útról szól, és viszszapillantás az egész útvárra. A faluban az emberek kinevették, amikor kísérletezett a levegőben, de a felesége hitt benne! Az énekben ez áll: „Ott áll Ágnes fekete ruhában, teljes életörömben és szívélyességben, és amikor repül, madártávlatból nézi a vidéket”. Egy versszaka ennek az éneknek az utolsó szakaszról szól. Ebben az a kérdés, hogy ez könnyelműség volt-e. Szerencsétlenség, vagy az ő saját hibája volt? Sohasem fogja hagyni, hogy az álma vereséget szenvedjen! A koporsóján ott a neve és ezek a szavak: „Áldozatokat kell hozni!”

Lilienthal tehát a repülés egyik úttörője, tulajdonképpen ő hozta létre az áttörést. Tilmann atyának kedvenc személye. Tilmann atya úgymond egy Lilienthal volt számunkra: Kentenich atya iskolájának egyik úttörője.

Világviszonylatban ott tartunk, hogy repülési kísérleteket végzünk, de egy utazótársaság leszünk. Tilmann atya nekrológiájában az áll, hogy nagyon szeretett a hegyekben kirándulni. Gyakran túrázott a hegyekben testvérével és az édesapjával. Tilmann atyában volt valami radikális. Az élete folyamán azokat a barátokat, akik nem kapcsolódtak Schönstatthoz, elveszítette. Egész életét egy lapra tette fel. Tilmann atya Schönstattnak, az egyháznak egyik úttörője, Kentenich atya tanítványa volt. Gyakran beszélt arról a tapasztalatáról, hogy amikor lelkipásztori munkájában nagy kihívások előtt állt, megoldhatatlan feladatok előtt, akkor azon tájékozódott, hogy mit szól ehhez Kentenich atya. Még akkor is, ha nem értett meg mindent, tartotta magát ahhoz. „Ahol ezt tettem, ott sikerrel jártam, sikeres volt az ügy!” – mondta. Tilmann atya mindig örült annak, amikor itt a szentélyünnepet ünnepeltük, sok család, sok gyermek, sok fiatal érkezett ide. A magyarok voltak az ő kedvenc gyermekei. Gyakran gondolkozott azon, hogy a magyaroknak mi a sajátossága. Mesélte, hogy több mint 1000 évvel ezelőtt keletről jöttek, meghódították a Kárpát-medencét, lovakon jöttek, és mindent meghódítottak, ami keresztbe tett nekik. Aztán egy új országot, a nagy szívek országát építették fel. „Nagyszívű emberek a magyarok!” – mondta.

Ez a mi sajátosságunk és egyúttal a mi megbízatásunk is, hogy új területet hódítsunk meg! Például valakivel folytatott beszélgetésben lehetne így: „Te még nem vagy keresztény? Létezik még olyan? Te még nem vagy a családmozgalomban?” Tehát hódítók, akik egy országot nagy szívvel felépítettek.

Meghívtak vagyunk, hogy a saját szívünkben a szikrát ápoljuk, és ezt a szikrát továbbadjuk, ezért meghívom Önöket, hogy vegyenek egy füzetet (Az én Schönstattom címmel kapható Óbudaváron – *a Kiadó megjegyzése*) és írják be:

Mi az én hitem (küldetésem)?

Mi az én Schönstattom?

Mi az, ami a szívemet megérintette?

Az apostolok iskolájában ez az első lépés!

Mindig izgalmas volt számomra, hogy átélhettem, ahogy Tilmann atya dolgozott Önökkel! Egy házaspár mesélte nekem: Egy ünnep alkalmával, ahol nagyon jól érezték magukat, sokakkal örömmel beszélgettek, Tilmann atya a közelükbe érve azt mondta nekik: „Tessék dolgozni!” Tehát ne csak csevegjenek, jól érezzék magukat, hanem nyerjenek meg embereket! Vagy egyszer családlátogatása alkalmával beszélgetett egy házaspárral, majd felállt, becsukta az ablakot, nehogy mások meghallják, és azt mondta nekik: „Tulajdonképpen miért nem hoztak létre egy új családcsoportot?”

Tehát a lángot továbbadhatjuk a tevékenykedésünk által, szavunkkal, a lényünk által, egyszerűen azáltal, amilyenek vagyunk. Hallottam egy családról, akik most a Családakadémiát végzik. Egy férfi dolgozott otthon az udvarban. A plébános arra ment, barátságosan köszönt neki: „Jó munkát!” A férfi erre azt válaszolta: „Legyen része benne!” Félórával később a plébános megjelent munkaruhában és segített neki. Szó szerint vette! A férfire ez annyira mély benyomást tett, hogy ez volt az ő megtérésének kezdete, így talált a hitre.

Tűz van a szívünkben, ezt ápolni akarjuk, és az örömünket tovább akarjuk adni: derűvel a jövőbe!